

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 28.10.2010
KOM(2010) 614 v konečném znění

SEK(2010) 1272
SEK(2010) 1276

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace
Konkurenceschopnost a udržitelnost ve středu zájmu**

{SEK(2010) 1272}

{SEK(2010) 1276}

OBSAH

1.	Evropa potřebuje průmysl	3
2.	Neotřelý přístup k průmyslové politice	4
3.	Vylepšení rámcových podmínek pro průmysl	5
3.1.	Posouzení z hlediska konkurenceschopnosti a zavádění inteligentní regulace	5
3.2.	Zlepšit přístup podniků k financím	7
4.	Posílení jednotného trhu	8
4.1.	Rozvoj jednotného trhu a posílení práv duševního vlastnictví	8
4.2.	Politika hospodářské soutěže	10
4.3.	Zlepšení infrastruktury	10
4.4.	Normalizace	11
5.	nová politika průmyslových inovací	12
5.1.	Průmyslové inovace	12
5.2.	Dovednostní základna	16
6.	Získat co největší možný užitek z globalizace	17
6.1.	Obchod a mezinárodní pravidla	17
6.2.	Zajištění přístupu k surovinám a produktům zásadní důležitosti	19
7.	Podpora modernizace průmyslu	20
7.1.	Účinné využívání zdrojů a energetická a uhlíková účinnost	20
7.2.	Strukturální přebytečné kapacity	23
7.3.	Sociální odpovědnost podniků jako základ	24
8.	Odvětvově specifický rozměr – cílený přístup	25
8.1	Kosmický průmysl: hnací motor inovací a konkurenceschopnosti ve službách občanů	25
8.2.	Udržitelná mobilita	27
8.3.	Řešení společenských výzev	28
8.4.	Oživení konkurenceschopnosti EU prostřednictvím hodnotového řetězce	30
8.5.	Řešení problémů energeticky náročných odvětví	31
8.6	Posílený odvětvový přístup	32
9.	Závěry: Nová správa EU pro průmyslovou politiku	32

1. EVROPA POTŘEBUJE PRŮMYSL

Nyní více než kdy dříve potřebuje Evropa průmysl, a průmysl potřebuje Evropu. Jednotný trh, se svými 500 miliony spotřebitelů, 220 miliony pracovníků a 20 miliony podnikatelů, je klíčovým nástrojem k docílení konkurenceschopné průmyslové Evropy. Jedno ze čtyř pracovních míst v soukromém sektoru v Evropské Unii je ve zpracovatelském průmyslu a přinejmenším další jedno ze čtyř pracovních míst je ve službách spojených s průmyslem jako dodavatelé nebo zákazníci. 80 % veškerého úsilí v oblasti výzkumu a vývoje v soukromém sektoru se týká průmyslu – je to motor inovací a poskytovatel řešení pro výzvy, kterým naše společnost čelí.

Zvýšit produktivitu ve **zpracovatelském průmyslu a s ním spojených službách** má zásadní význam pro podporu obnovy růstu a vytváření pracovních míst, pro znovunastolení zdraví a udržitelnosti hospodářství EU a pro udržení evropského sociálního modelu. Průmysl je proto ve středu zájmu nového modelu růstu pro hospodářství EU, jak je již uvedeno ve strategii Evropa 2020.

Finanční a hospodářská krize přesunula důraz na zásadní důležitost **silného, konkurenceschopného a diverzifikovaného zpracovatelského průmyslu** pro schopnost EU být konkurenceschopnou a vytvářet pracovní místa. Toto sdělení stanoví strategický rámec pro novou integrovanou průmyslovou politiku, která bude stimulovat obnovu hospodářství a pracovních míst a to tím, že zajistí EU životaschopnou průmyslovou základnu na světové úrovni.

Životaschopné a dynamické malé a střední podniky vytvářejí 2/3 zaměstnání v odvětví průmyslu a mají velký podíl na průmyslovém potenciálu růstu a vytváření pracovních míst v EU. Podpora vytváření a růstu malých a středních podniků a jejich pronikání do zahraničí musí být proto ve středu zájmu nové integrované průmyslové politiky EU.

V posledním desetiletí se **celosvětové obchodní prostředí** radikálně změnilo¹. Pro evropský průmysl z toho vyplývají výzvy i příležitosti: průmyslová politika by měla průmyslu pomáhat, aby se těchto příležitostí chopil. Průmysl EU konkuruje Číně, Brazílii, Indii a dalším rostoucím ekonomikám také v oblasti výrobků s vysokou přidanou hodnotou. Technologie, IKT a dovednosti jsou pro mezinárodní konkurenceschopnost čím dál důležitější. Mezinárodní hodnotové řetězce jsou stále více propojeny a boj o vzácnou energii a suroviny je čím dál náročnější. Evropský průmysl musí rovněž zaujmout vedoucí postavení při přechodu na nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje.

Máme důvody k tomu, abychom věřili, že průmysl EU je schopen tyto výzvy překonat a být i nadále motorem pro růst hospodářství EU. Až do vypuknutí finanční a hospodářské krize si v tomto rychle se měnícím prostředí **evropský průmysl** vedl relativně dobře. Během posledního desetiletí si úspěšně udržoval svůj podíl na světovém obchodu i za silného tlaku ze strany nových konkurentů. Samotná výroba tvoří 75 % vývozu. Odvětví, jako jsou farmaceutický a strojírenský průmysl, se velmi rozvinula. To samé platí pro průmysl motorových vozidel, chemický průmysl a letecký průmysl. Ačkoliv hospodářská krize zprvu způsobila **dočasný kolaps výstupů ze zpracovatelského průmyslu**, následovalo rychlé

¹ Generální ředitelství pro podniky a průmysl: „Zpracovatelský průmysl EU: jaké jsou výzvy a příležitosti v nadcházejících letech?“

oživení a růst světového obchodu se obnovil s tím, jak se odstranily přebytky zásob. Samozřejmě, že některá odvětví byla postižena hůře a trvaleji než jiná.

Živoucí a vysoce konkurenceschopný zpracovatelský průmysl EU je schopen poskytnout zdroje a mnohá řešení pro společenské výzvy, kterým EU čelí, jako je změna klimatu, zdravotní stav populace a její stárnutí a rozvoj zdravé bezpečné společnosti, která bude charakterizována jistotami i životaschopnou sociální tržní ekonomikou.

Nezbytný **přechod k více udržitelnému solidárnímu hospodářství, které účinně využívá zdroje,** bude třeba podpořit horizontálními a odvětvovými politikami na všech úrovních a bude vyžadovat posílení evropské správy a sociálního dialogu.

2. NEOTŘELÝ PŘÍSTUP K PRŮMYSLOVÉ POLITICE

Toto sdělení navrhuje neotřelý přístup k průmyslové politice, který přivede hospodářství EU na cestu dynamického růstu posílením jeho konkurenceschopnosti, nastolením růstu a vytvářením pracovních míst a umožní přechod na nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje.

Ve středu zájmu ambiciózního strategického rámce pro novou politiku v oblasti konkurenceschopnosti průmyslu musí být konkurenceschopnost a udržitelnost evropského průmyslu. Vyžaduje to, aby byla průmyslová politika chápána ve svém širším smyslu:

Půjde v první řadě o ty politiky, které mají přímý dopad na náklady, cenu a inovativní konkurenceschopnost průmyslu a jednotlivých odvětví, jako je politika standardizace a inovací, nebo odvětvové politiky, zaměřené např. na výkonnost jednotlivých odvětví v oblasti inovací.

Zadruhé je **nezbytné zvážit, jaké účinky budou mít na konkurenceschopnost ostatní politické iniciativy,** jako například dopravní politiky, energetické politiky, politiky životního prostředí nebo sociální politiky a politiky ochrany spotřebitelů, a rovněž politiky jednotného trhu a obchodních politik **na konkurenceschopnost.** To jsou klíčové složky celého balíčku, protože mohou mít důležitý dopad na náklady, ceny a inovační konkurenceschopnost průmyslu.

Tento neotřelý přístup charakterizuje:

- **Propojení horizontální základny a uplatnění v odvětvích.** Stávající výzvy vyžadují velké úsilí směřující k přizpůsobení a ambiciózní strategie k přeměně různých odvětví hospodářství. **Všechna odvětví hospodářství jsou stejně důležitá a Komise bude i nadále používat vůči všem odvětvím přístup, který jim bude šitý na míru.** Ve vhodných případech Komise zváží příslušná opatření, aby informovala spotřebitele a podpořila vysokou úroveň průmyslu v daných odvětvích. **Koordinované, evropské politické reakce.** Dělbá práce v celosvětovém měřítku narůstá a koncept národních odvětví a národního průmyslu, které se jen málo zapojují do interakcí s ostatními odvětvími nebo zbytkem světa ztrácí na důležitosti.
- Je třeba brát v úvahu **celý hodnotový a dodavatelský řetězec,** přístupem k energii a surovinám počínaje a poprodejními službami a recyklací materiálů konče. Některé součásti tohoto řetězce se nevyhnutelně budou nacházet mimo Evropu; proto je nutné, aby si všechna průmyslová odvětví vypěstovala „globalizační reflex“.

- **Komise bude pravidelně podávat zprávy o výkonnosti, průmyslových politikách a konkurenceschopnosti EU a členských států.** Protože se mnoho z rámcových podmínek pro konkurenceschopný a udržitelný průmysl nastavuje na úrovni členských států, mělo by se sledování zaměřovat nejen na výsledky v oblasti konkurenceschopnosti, ale také na politiky, které se týkají konkurenceschopnosti².

Úspěch této nové průmyslové politiky se přímo projeví na zvýšení růstu a počtu pracovních míst a na zlepšení mezinárodní konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Využívání zdrojů a energií a emise skleníkových plynů by měly být odděleny od růstu kapacit, v souladu s celkovými ambicemi stanovenými ve strategii Evropa 2020.

3. VYLEPŠENÍ RÁMCOVÝCH PODMÍNEK PRO PRŮMYSL

3.1. Posouzení z hlediska konkurenceschopnosti a zavádění inteligentní regulace

Ačkoliv již existuje bohatě rozvinutá evropská legislativa a regulace, ještě stále zbývá rozsáhlá oblast působnosti pro lepší regulaci na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni. Naprosto zásadní je udělat další krok směrem k **inteligentní regulaci**³ na všech úrovních regulativního zásahu a napříč všemi různými poli politik, které ovlivňují konkurenceschopnost průmyslu. Půjde o dvě dimenze.

Zprv je důležité zajistit, aby veškeré politické návrhy, které mají zásadní dopad na průmysl, byly více analyzovány z hlediska jejich dopadu na konkurenceschopnost. Příkladem takovýchto opatření jsou nové právní předpisy týkající se vnitřního trhu, zásadní nařízení týkající se finančních trhů, která mohou ovlivnit přístup k financím a nové právní předpisy týkající se změny klimatu nebo životního prostředí. **Analýza dopadů na konkurenceschopnost bude prováděna stávajícím postupem posouzení dopadů** takto:

- proběhne posouzení a bude podána zpráva o celkovém dopadu návrhu na konkurenceschopnost, včetně důsledků, které by měl návrh pro průmysl a jednotlivá odvětví, pokud jde o investice, náklady, ceny a inovace. Zvláštní ohled je třeba brát na potenciální interakce mezi návrhem politiky a dalšími existujícími nebo plánovanými právními předpisy a regulací;
- zajistí se transparentnost zamýšlené práce na posouzení dopadů prostřednictvím zveřejnění plánů pro všechny iniciativy, u kterých se předpokládá, že by mohly mít důležitý dopad, a to zejména na konkurenceschopnost;
- podniky a další zúčastněné strany budou požádány, aby při přípravě důležitých legislativních iniciativ sdělily svůj názor prostřednictvím konzultací se zúčastněnými stranami a budou povzbuzovány v tom, aby využily výše zmíněných plánů při přípravě jejich vstupů do postupu přípravy politik;
- i nadále se zajistí, aby všechny důležité návrhy Komise, o kterých se předpokládá, že budou mít zásadní dopad, včetně akčních plánů (a mandátů pro obchodní jednání), prošly přiměřeným posouzením dopadů a byly předloženy Výboru pro posouzení dopadů;

² Pracovní dokument Komise o výkonnosti členských států v oblasti konkurenceschopnosti a souvisejících politik SEK(2010) 1272. Klíčová zjištění této zprávy týkající se výzev, které jsou společné pro mnoho členských států EU, jsou v textu zdůrazněna ve zvláštních rámečcích.

³ KOM(2010) 543

- v plánech, jež jsou součástí každoročního pracovního programu, bude uvedeno, která opatření se podrobí hodnocení dopadů.

Dalším prvkem bude **hodnocení ex post** účinků právních předpisů na konkurenceschopnost. Systematická hodnocení právních předpisů se musejí stát nedílnou součástí inteligentní regulace. Hodnocení výsledků povede k pružnějšímu, na jasných podkladech založenému a transparentnímu vytváření politik a pomůže určit nové příležitosti ke zlepšení kvality právních předpisů, včetně zjednodušení a snížení administrativní zátěže. Jelikož se legislativa v minulosti přirozeně zaměřovala na řešení primárních cílů (jako například na zajištění regulace jednotného trhu, na dosažení cílů v oblasti životního prostředí atd.), potenciální dopady na konkurenceschopnost průmyslu a zejména kumulativní dopad legislativy nebyly vždy plně vyhodnoceny. Komise má proto v úmyslu doplnit hodnocení jednotlivých právních předpisů o komplexnější hodnocení politik. V rámci těchto „kontrol účelnosti“ bude posuzováno, zda je regulační rámec pro příslušnou oblast vhodný, a pokud ne, co by se mělo zlepšit. Cílem tohoto procesu bude snížit nadměrnou zátěž a zeštíhlit korpus právních předpisů, ke kterému během času došlo – určit, kde dochází k překrývání, kde jsou nedostatky, kde není legislativa konzistentní a která opatření zastarala. Zkušenosti se zjednodušováním právních předpisů v kontextu „neotřelého přístupu“ v oblasti jednotného trhu se zbožím mohou v tomto kontextu přinést cenný vhled.

Navzdory zásadnímu pokroku, ke kterému v posledních letech došlo, se velká většina členských států stále potýká se závažnými a zřejmými problémy, které se týkají inteligentní regulace a obchodního prostředí, a to zejména pokud jde o malé a střední podniky. Členské státy musejí vynaložit zvýšené a systematictější úsilí, chtějí-li snížit administrativní zátěž, provádět lepší regulaci a politiku elektronické státní správy, používat zásadu „nejdříve myslet v malém měřítku“ a zjednodušit systémy podpory. Výměna osvědčených postupů mezi tvůrci politik by mohla přispět k tomu, aby bylo cílů dosahováno méně zatěžujícím způsobem.

Nadále je také třeba zlepšovat obchodní prostředí, zejména pro malé a střední podniky. V tomto ohledu již bylo dosaženo značného pokroku v rámci Lisabonské strategie a iniciativy na podporu malých a středních podniků („**Small Business Act**“), kterou Komise přijala v červnu 2008⁴. Další pokrok za neustálého používání zásady „nejdříve myslet v malém měřítku“ je však nezbytný. Přispějí k němu také nové iniciativy na podporu konkurenceschopnosti malých a středních podniků, jako je přístup na ekotrhy a k ekoinovacím, spolupráce mezi podniky a internacionalizace.

⁴

KOM(2008) 394

Komise přijme tato opatření:

- *provede zevrubnou analýzu dopadů na konkurenceschopnost průmyslu u všech důležitých nových návrhů politik se zásadními účinky na průmysl, jakožto součást postupu posouzení dopadů, a provede hodnocení ex-post a „kontroly účelnosti“ právních předpisů EU, včetně těch, které se týkají otázky konkurenceschopnosti průmyslu (od roku 2011 dále);*
- *Přezkoumá „Small Business Act“, aby pokračovala ve zlepšování obchodního prostředí pro malé a střední podniky a řešila záležitosti, které vznikají, jako je přístup na ekotrhy a ekoinovace, spolupráce mezi podniky a internacionalizace. (2010)*

Členské státy se vyzývají, aby:

- *zajistily posouzení dopadů svých vlastních zásadních politických návrhů na konkurenceschopnost průmyslu a provedly „kontroly účelnosti“ svých vlastních právních předpisů,*
- *provedly „Small Business Act“ a dále zlepšovaly obchodní prostředí a držely se zásady „nejdříve myslet v malém měřítku“.*

3.2. Zlepšit přístup podniků k financím

Je zásadně důležité zajistit, aby se **finanční trhy staly efektivnějšími a přizpůsobivějšími** a aby měly ty správné pobídky k financování skutečné ekonomiky a investic, spíše než aby se zabývaly spekulacemi na finančních trzích. Regulace finančních trhů však zároveň nesmí ohrozit krátkodobé potřeby financování reálné ekonomiky a schopnost podniků odrazet rizika.

Většina členských států zjistila, že přístup k financím představuje zejména pro malé a střední podniky a pro financování inovací značnou překážku. Mnoho zemí využilo k rozvinutí opatření pro hospodářskou obnovu dočasného rámce pro opatření státní podpory. Členské státy posílily zejména exportní úvěry, pojištění exportních úvěrů a systémy bankovních záruk na úvěry pro malé a střední podniky. Ve většině zemí zůstávají i nadále problémy s opožděnými platbami ve veřejném sektoru a v některých zemích existuje velký prostor k redukci zpoždění plateb.

Následkem finanční a hospodářské krize zůstává **přístup k financím** pro podniky stále ještě velkým problémem, a to zejména pro malé a střední podniky. Dostupnost půjček se stále ještě nevrátila do normálního stavu a finanční trhy jsou stále neochotné podstupovat rizika. Komise zřídila finanční fórum pro malé a střední podniky, za účasti finančních institucí a představitelů podniků, aby posoudila a propagovala osvědčené způsoby a našla nová inovativní řešení, jak zajistit podnikům, zejména malým a středním podnikům, přístup k financím.

Modernizace průmyslové základny Evropy a infrastruktury, na které je závislá, bude vyžadovat značné nové investice, znamenající **více soukromého kapitálu pro produktivní investice**, získávaného zejména prostřednictvím trhů s rizikovým kapitálem. Platí to zejména pro financování začínajících podniků, dynamicky rostoucích firem, výzkumu a vývoje a inovací, které často nemohou být financovány z vlastních prostředků. Vzhledem k momentálnímu značnému zhoršení stavu veřejných financí v několika členských státech by se měla zkoumat nová a inovativní řešení, včetně systémů spolufinancování prostřednictvím regionální politiky EU a společné zemědělské politiky pro zemědělsko-potravinářské odvětví,

aby byla zajištěna účinná a efektivní finanční podpora, která by pomohla uvést v soulad veřejné financování a mechanismy pobídek v rámci strategických cílů EU.

Rozsáhlé soukromé investiční projekty a investice do infrastruktury rovněž spoléhají na dobře fungující finanční trhy. Mohou přilákat soukromý a veřejný kapitál ze zemí mimo EU, včetně **přímých zahraničních investic** z fondů státního majetku. Je zásadně důležité, aby tyto fondy fungovaly v otevřeném investičním prostředí a aby dodržovaly určité normy, pokud jde o transparentnost a správu, v souladu s osvědčenými postupy stanovenými Mezinárodním měnovým fondem a OECD.

Komise přijme tato opatření:

- *v souladu se sdělením o dalších krocích týkajících se reformy finančních služeb⁵ předloží právní předpisy, aby zajistila větší pružnost a efektivitu finančních trhů a zároveň zajistila, že tyto trhy nebudou ohrožovat finanční potřeby reálné ekonomiky. Při přípravě budoucích právních předpisů budou vyhodnoceny a plně zohledněny potenciální dopady na přístup k financím, zejména pro malé a střední podniky;*
- *posoudí, zda evropské finanční nástroje mohou být v dalším programovacím období – po roce 2013 – nově zaměřeny, aby pomohly překonat nedostatky, které trh má v oblasti financování malých podniků a inovací;*

Členské státy se vyzývají k tomu, aby navrhly osvědčené postupy týkající se vládních systémů přístupu k financím (2011/12) a sdílely je.

4. POSÍLENÍ JEDNOTNÉHO TRHU

4.1. Rozvoj jednotného trhu a posílení práv duševního vlastnictví

V posledních dvaceti letech byl jednotný trh jedním z hlavních motorů hospodářského růstu v Evropské unii. Poskytoval průmyslu EU značné snížení nákladů na obchodování přes hranice, přispěl ke nárůstu konkurence a byl zdrojem úspor z rozsahu a sortimentu díky dostupnosti celoevropského trhu. Celá řada překážek však zůstává. Mezi ně patří rozdílná národní pravidla, zdvojování postupů a obtíže s přístupem k některým odvětvím trhu. „Akt o jednotném trhu“ (Single Market Act) se snaží tyto překážky řešit a zároveň obnovit důvěru v jednotný trh. Důvěra podniků, pracovníků, investorů a spotřebitelů v to, že z jednotného trhu budou mít prospěch všichni, umožňuje vznik vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství.

V mnoha oblastech legislativy, která s hospodářskou činností souvisí, došlo ke značnému **sblížení právních předpisů**. Evropský průmysl a občané jsou běžně stále ještě na národní a regionální úrovni konfrontováni s 27 velice rozdílnými právními prostředími. To brzdí účinné rozdělování zdrojů v Evropě a konkurenceschopnost evropského průmyslu. Proto je důležité prozkoumat stávající právní předpisy a administrativní postupy a **určit rozsah další harmonizace, která by mohla zvýšit účinnost**. Tato práce již v určitém rozsahu začala, avšak mnohé oblasti je ještě třeba dopracovat.

⁵ KOM(2010) 301.

Služby související s obchodem, jako je logistika, správa budov, design, marketing a reklama jsou pro moderní výrobu čím dál tím důležitější. Představují nezbytné vstupy a zvyšují hodnotu výrobků. Zatímco provádění směrnice o službách odstranilo administrativní překážky pro poskytování služeb přes hranice, v některých dalších oblastech překážky ještě zůstávají a v nich je zapotřebí zlepšit fungování vnitřního trhu se službami. Průmysloví uživatelé externích služeb jsou kvůli tomu konfrontováni s trhem, který je silně fragmentovaný, není transparentní a často postrádá řádně definované normy kvality. K vytvoření životaschopného jednotného trhu se službami souvisejícími s obchodem je třeba tyto záležitosti naléhavě řešit.

Zásadní důležitost má zlepšení **evropského systému práv duševního vlastnictví**. Tato záležitost, a zejména účinný evropský systém patentování a řešení sporů v oblasti patentového práva, na své řešení čeká již dlouho. Efektivnější udělování, řízení a využívání práv duševního vlastnictví jsou klíčem k rozvinutí potenciálu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, který je pro dlouhodobou konkurenceschopnost nezbytný. Postoupení těchto práv musí jít navíc ruku v ruce s účinnou vymahatelností. **Padělání a pirátství** na jednotném trhu a v zahraničí postihuje zvyšující se počet různých odvětví a celou řadu podniků. Paděláním takových druhů zboží, jako jsou farmaceutické výrobky, elektronická zařízení a součásti automobilů, mohou vzniknout vážná zdravotní a bezpečnostní rizika. Jejich paděláním se rovněž snižuje ziskovost a motivace k inovacím.

Komise přijme tato opatření:

- *zajistí včasné provedení iniciativy „Akt o jednotném trhu“ (Single Market Act);*
- *vypracuje víceletý akční plán EU na vytvoření dozoru nad trhem ze strany EU. Dále ve spolupráci s vnitrostátními celními orgány a orgány dozoru nad trhem vytvoří pokyny pro celní kontroly, pokud jde o bezpečnost výrobků;*
- *prozkoumá právní předpisy EU ve vybraných oblastech, zejména v těch, které se týkají volného pohybu zboží, aby zjistila, kde by mohla další harmonizace významně přispět ke snížení nákladů přeshraničního obchodování;*
- *zřídí skupinu na vysoké úrovni, která se bude zabývat službami pro podniky, bude zjišťovat mezery na trhu, zabývat se otázkami norem, inovací a mezinárodního obchodu v průmyslových odvětvích jako je logistika, správa budov, marketing a reklama (2012);*
- *v listopadu 2010 stanoví své budoucí činnosti na posílení prosazování práv duševního vlastnictví, zejména iniciativu na posílení evropského střediska pro sledování padělání a pirátství.*

Rada a Evropský parlament se vyzývají k tomu, aby:

- *urychleně přijaly návrhy na patentový systém EU a jednotný systém patentování a řešení sporů v oblasti patentového práva tak, aby mohly být v roce 2014 vydány první patenty;*
- *nalezly a sdílely osvědčené postupy a materiály mající souvislost s dohledem nad trhem, cly a všeobecnou podporou podniků, aby se zlepšila vymahatelnost práv duševního vlastnictví.*

4.2. Politika hospodářské soutěže

Fungující konkurenční trhy přispívají ke konkurenceschopnosti evropských průmyslových odvětví několika způsoby. Hospodářská soutěž je motorem inovací a růstu efektivnosti a vytváří pro firmy pobídky, aby zvyšovaly produktivitu. Politika hospodářské soutěže zajišťuje přístup k rozsáhlému a sofistikovanému vnitřnímu trhu EU tím, že udržuje rovné podmínky. Konkurenční trhy rovněž zvyšují tlak na uskutečňování nezbytného růstu efektivnosti, aby se podniky staly a zůstaly konkurenceschopnými.

Pravidla hospodářské soutěže navíc poskytují konkrétní rámec pro podporu konkurenceschopnosti evropského průmyslu a pro jeho přechod k průmyslu, který účinněji využívá zdroje. Prostřednictvím státní podpory, antimonopolní kontroly a kontroly spojování podniků Komise zajišťuje nenarušenou hospodářskou soutěž v rámci vnitřního trhu. Prosazování politiky hospodářské soutěže je navíc důležitým nástrojem na ochranu evropských firem před postupy, které konkurenceschopnost ničí, jako je rozdělování trhu, hromadění kapacit nebo bránění přeshraničním aktivitám, a které vedou k vyšším cenám. To je zvláště důležité pro trhy vstupů, jako jsou služby pro průmysl, které jsou důležité pro nákladovou konkurenceschopnost evropských průmyslových odvětví.

Politika hospodářské soutěže je navíc účinným nástrojem posilování inovací a produktivity, díky němuž se evropské firmy vypořádávají s objevující se globální konkurencí a řeší svou pozici na mezinárodních trzích. Zejména kontrola spojování podniků je základním nástrojem, který umožňuje společně s restrukturalizací prostřednictvím spojování, aby rozšířily svou působnost a zároveň zajišťuje, že zákazníci a spotřebitelé evropského průmyslu budou chráněni před zvyšováním cen a dalšími účinky škodlivými pro hospodářskou soutěž.

Kontrola státní podpory hraje velmi důležitou úlohu, má-li být zabráněno narušování jednotného trhu; návrhy pravidel pro státní podporu navíc přispívají k posilování konkurenceschopnosti průmyslu v Evropě. Pravidla státní podpory poskytují rámec, který řídí investice členských států tak, aby řešily zjištěná selhání trhu.

4.3. Zlepšení infrastruktury

Konkurenceschopnost evropského průmyslu zásadním způsobem závisí na kvalitě a účinnosti **služeb energetické, dopravní a komunikační infrastruktury**. Zlepšení a modernizace těchto sítí má zásadní význam. Dopravní síť je třeba zlepšit, aby se předešlo dopravním zácpám a zlepšilo přeshraniční spojení. Je třeba modernizovat energetické sítě, aby se z nich staly sítě inteligentní, podpořit integraci obnovitelných zdrojů energie, zajistit plně funkční vnitřní trh s energií a zlepšit bezpečnost dodávek. Je zapotřebí vyvinout další úsilí k modernizaci infrastruktury v nových členských státech a v méně rozvinutých regionech. Tato zlepšení si vyžádají masivní investice a vytvoření inovačních finančních řešení, jako jsou dluhopisy projektů a partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem. Stěžejní iniciativa Digitální agenda pro Evropu poukazuje na výzvy a navrhuje politická řešení pro oblast komunikací. Podobně připravované sdělení o energetické infrastruktuře a Bílá kniha o udržitelné dopravě se budou těmito tématy zabývat v kontextu energetické a dopravní infrastruktury. Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti hrají při vytváření a modernizaci této infrastruktury důležitou roli.

Hospodářská soutěž, účinnost veřejných a soukromých služeb a infrastruktury jsou důležitými určujícími faktory pro konkurenceschopnost průmyslu v členských státech. V mnoha členských státech je i nadále výzvou zvyšování hospodářské soutěže v odvětví sítí. V

některých členských státech si vyžadají pozornost dopravní a energetická infrastruktura. Zdlouhavé postupy povolování a přijetí ze strany veřejnosti rovněž představují důležité překážky pro rozvoj infrastruktury.

Některé evropské síťové služby jsou často poskytovány za **relativně vysokou cenu**. Evropské ceny elektřiny jsou ve srovnání s mezinárodními standardy v průměru vysoké. Proto je zde potřeba účinného provádění vnitřního trhu v odvětví energií, přičemž nedávno přijatý třetí energetický balíček bude v tomto ohledu hlavním nástrojem. Silnější prosazování pravidel hospodářské soutěže v tomto odvětví je pro odstranění narušování hospodářské soutěže, jakým je např. zneužívání dominantní pozice jednotlivými hráči na trhu, nezbytné. Pokud se nepodaří tuto otázku vyřešit, zvýší se nebezpečí přemístění firem.

A konečně, různé energetické, dopravní a komunikační **sítě musejí být více integrovány**, aby umožnily poskytování nových konkurenčních služeb. **Tato integrace by zároveň poskytla nové zdroje pro růst a inovace.**

Komise přijme tato opatření:

- podnikne konkrétní kroky k dalšímu rozvoji účinného vnitřního trhu v oblasti silniční, letecké, železniční a vodní dopravy (připravovaná Bílá kniha o dopravní politice) a k překonání překážek v dopravě prostřednictvím připravovaných hlavních směrů politiky pro TEN-T, založených na nové metodologii pro plánování TEN-T, která se odvíjí od vytvoření hlavní sítě;
- přijme balíček o energetické infrastruktuře, aby podpořila mimo jiné rozvoj vnitřního trhu s energií tím, že se bude zabývat chybějícími infrastrukturními spoji evropského významu a navrhne nezbytné nástroje k jejich včasné realizaci;
- zvýší úsilí směřující k liberalizaci trhů s energiemi v EU, aby posílila hospodářskou soutěž v odvětví energetiky a odvrátila nebezpečí, že zpracovatelský průmysl EU bude na globálních trzích ve značné nevýhodě;
- spolu se skupinou Evropské investiční banky vyvine strategii financování infrastruktury, včetně vytvoření evropských dluhopisů projektů a podpoří využívání partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Členské státy se vyzývají, aby:

- kladly zvláštní důraz na řešení již zjištěných překážek v dopravě a aby věnovaly zvláštní pozornost přeshraničnímu spojování energetických sítí;
- urychleně provedly třetí balíček o vnitřním trhu s energií.

4.4. Normalizace

Aby bylo možné získat hospodářské přínosy z harmonizace a z úspor z rozsahu, je jednou z klíčových politik **normalizace**, ať již na evropské, mezinárodní nebo vnitrostátní úrovni. Trhy samy o sobě rovněž vytvářejí faktické normy prostřednictvím čelního postavení v oblasti technologií, dohod na trhu a/nebo dominantního postavení na trhu.

Evropské normy již důležitým způsobem přispívají k pronikání inovačního zboží na trhy a ke snížení výrobních nákladů. Konkurenční proces stanovování norem, během něhož nejruznější

poskytovatelé technologií soutěží o zásluhy, podporuje průmyslovou politiku tím, že zajišťuje, aby zákazníci podniků a nakonec i spotřebitelé z norem profitovali tím, že technologie nebudou udržovat ceny na úrovni vyšší, než je úroveň, která by byla výsledkem hospodářské soutěže. Pro zpracovatelský průmysl je v nadcházejícím desetiletí všeobecným cílem vyvinout **systém norem pro Evropu**, který dostojí očekáváním jak subjektů na trhu, tak i evropských veřejných orgánů. Toho musí být dosaženo v rychle se měnícím světě a rychle se měnící společnosti a v nejlepším případě by tento systém mohl pomoci propagovat evropský vliv za hranice jednotného trhu v globalizované ekonomice. Evropa musí rovněž přijmout dodatečná opatření, aby si uchovala své strategické postavení, pokud jde o mezinárodní normování.

Kromě toho je zapotřebí přizpůsobit normy tak, aby napomáhaly evropské politice řešit „velká témata“, jako je změna klimatu, udržitelnost, stárnutí a inovace všeobecně. Normy se musí stát již od počátku nedílnou součástí vývoje v oblasti výzkumu a vytváření politik. Bude-li Evropa řídit vývoj evropských nebo mezinárodních norem pro toto nově vznikající obchodovatelné zboží a technologie (jako jsou nanotechnologie a další klíčové technologie, automobily na elektrický pohon, zdravotnické technologie, energeticky účinné výrobky, obnovitelné zdroje energie a další environmentální technologie a služby pro podniky), může získat pro své společnosti konkurenční výhodu a podpořit obchod. Mají-li normy tuto úlohu klíčového předpokladu pro inovace sehrát, jak je uvedeno i ve stěžejní iniciativě Unie inovací, musí Evropa vyvinout pružnější metody pro spolupráci s jejich tvůrci a požádat je, aby využili celou škálu dokumentů (specifikace, ujednání v rámci pracovních setkání) na podporu evropských politik způsobem, který je „vhodný pro daný účel“. Umožní to pružnější a rychlejší tvorbu norem v inovativních oblastech.

Účinnost a efektivita evropského normování musí být optimalizována a to podporováním silnějších struktur pro harmonizované normy, zlepšením postupu stanovování norem na všech úrovních a rychlým přijetím nejlepších dostupných celosvětových norem v oblastech, kde jsou celosvětově postupy vytváření norem již dobře zavedeny, jako je například odvětví IKT. Normy by neměly vytvářet dodatečnou zátěž, např. pro malé a střední podniky. Měly by namísto toho vést k ziskům vyplývajícím z růstu efektivnosti a působit jako pobídka pro inovace. Konečným cílem by mělo být sbližování norem na celosvětové úrovni.

Komise přijme tato opatření:

- *na počátku roku 2011 představí prostřednictvím sdělení o normalizaci a prostřednictvím legislativního návrhu strategii na podporu silnější úlohy vytváření evropských norem v rychle se měnícím světě a společnosti. Půjde o urychlení procesu normalizace, mimo jiné v odvětví IKT, větší zapojení malých a středních podniků a dalších zúčastněných osob a o vývoj norem pro služby. Sdělení rovněž prozkoumá (také prostřednictvím nezávislého přezkumu) možnosti, jak v dlouhodobé perspektivě zajistit, aby se systém normování byl schopen rychle přizpůsobovat prostředí, které se rychle mění a přispívat k naplnění strategických vnitřních a vnějších cílů Evropy.*

5. NOVÁ POLITIKA PRŮMYSLOVÝCH INOVACÍ

5.1. Průmyslové inovace

Vyrovnat se s výzvami celosvětové konkurence a větší udržitelnosti vyžaduje dosažení vynikající úrovně v inovacích. Inovace jsou klíčovým předpokladem produktivity, vyšší

energetické a materiálové účinnosti, zlepšení výkonnosti zboží a služeb a vytváření nových trhů. Evropa však není dostatečně dobrá v tom, aby tyto špičkové nápady dokázala proměnit v obchodovatelné zboží a služby. Potřebujeme novou politiku průmyslových inovací, která by povzbudila mnohem rychlejší vývoj a obchodní využívání zboží a služeb a zajistila, aby firmy z EU byly na trhu první. Bez takovýchto inovací nebude průmysl Evropy schopen úspěšně konkurovat na globálních trzích, a to jak v tradičních průmyslových odvětvích, tak i v těch, které posunují dopředu technologie.

Stěžejní iniciativa Unie inovací naznačuje všeobecný přístup, který povede k úspěšnému a výlučně evropskému modelu inovací. Je naléhavě zapotřebí zlepšit koordinaci v oblasti vzdělávání a koordinovat úsilí ve výzkumu a vývoji, zvýšit soudržnost ve vědě, spolupracovat v oblasti technologií a inovací s ostatním světem, zaujmout globální přístup ke společenským výzvám, nastolit rovné podmínky pro výzkum, vývoj a inovace, zlepšit přístup k financování a rizikovému kapitálu a odpovídajícím způsobem se zaměřit jak na konkurenceschopnost, tak i na společenské výzvy.

Klíčovou výzvou je potřeba urychleně rozvinout a přinést na trh silné stránky evropského výzkumu v oblasti vznikajících technologií. **Klíčové technologie**⁶ – průmyslové biotechnologie, nanotechnologie, nové zdokonalené materiály, fotonika, mikro a nano elektronika a pokročilé výrobní systémy mohou v dalším desetiletí poskytnout základnu pro širokou škálu nových procesů, zboží a služeb, včetně vývoje zcela nových průmyslových odvětví. Evropa má vedoucí postavení, pokud jde o vědecký výzkum, je však třeba zajistit včasné obchodní využívání a přijetí těchto technologií v celém průmyslu EU, včetně malých a středních podniků. Pro urychlení rozvoje komerčních technologií je nezbytná užší spolupráce v oblasti politik týkajících se technologie a v oblasti programů, lepší přístup k financování a posílení podpory pro pilotní a ukázkové projekty. Pro vytvoření pulzujícího vnitřního trhu s inovativním zbožím a službami je zapotřebí včasná příprava právních předpisů v oblasti vnitřního trhu, rychlejší vytváření norem, včasné řešení obav spotřebitelů a zadávání veřejných zakázek v obchodní a předobchodní fázi. Iniciativa Unie inovací vyhlásila střednědobé přezkumy pokynů pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, které by měly objasnit, jaké formy inovací lze podporovat, včetně klíčových technologií a inovací řešících hlavní společenské výzvy, a jak je co nejlépe využít v členských státech.

Členské státy, které si vedou lépe než ostatní v inovační výkonnosti, byly v jejich reakci na hospodářskou krizi proaktivní, zvláště prostřednictvím využití dodatečných dočasných opatření pro stimulaci výzkumu a inovací. V zemích, které jsou v tomto ohledu pod průměrem EU tomu tak většinou nebylo, což naznačuje rozšiřující se propast v inovační výkonnosti v oblasti výzkumu a vývoje. Potřeba zlepšovat dovednosti a posilovat podíl technologií a podíl činností náročných na vysokou kvalifikaci je v případě těchto zemí ještě důležitější.

Aby zůstal evropský průmysl konkurenceschopný, musí také posílit svou **vědomostní základnu** a investovat do výzkumu a vývoje. Výsledkem bude inteligentní a udržitelná ekonomika podporující začlenění. Od roku 2004 Komise podporuje vytváření evropských technologických platforem, aby svedla dohromady zúčastněné subjekty na úrovni EU, aby napomohla vzniku sdílené vize v oblasti výzkumu a vývoje a aby získala zpětnou vazbu k politikám EU. Na podporu dalšího výzkumu na evropské úrovni v oblastech s vysokým inovačním potenciálem byly zřízeny společné technologické iniciativy. Komise rovněž

⁶ KOM(2009) 512

zahájila (jako součást balíčku hospodářské obnovy) tři partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem: jedná se o „továrny budoucnosti“, „energeticky účinné budovy“ a „ekologická auta“. Cílem těchto partnerství je podpořit střednědobý a dlouhodobý výzkum a vývoj, který by reagoval na naléhavé výzvy v oblasti konkurenceschopnosti a udržitelnosti v hlavních průmyslových odvětvích. Znalostní a inovační komunity v rámci Evropského inovačního a technologického institutu spojují na úrovni EU veškerý inovační řetězec počínaje vzděláváním a výzkumem až po obchodní využití. Charakterizuje je řádná správa a poskytují vzory pro stimulaci inovací.

Lepší využívání **IKT pro průmyslovou konkurenceschopnost, optimalizaci zdrojů a inovace** bude mít pro budoucí konkurenceschopnost rovněž zásadní význam, jak je stanoveno **ve stěžejní iniciativě Digitální agenda**⁷ v rámci strategie Evropa 2020. Podniky v EU budou pravděpodobně čelit stále se zvyšujícímu nedostatku odborníků v oblasti IKT a pokročilých uživatelů IKT. Zároveň je zapotřebí podporovat inovativnější využívání IKT v rámci celých průmyslových hodnotových řetězců, aby se zjednodušily obchodní transakce (například pomocí elektronického fakturování) a aby se zvýšila celková konkurenceschopnost prostřednictvím ukázkových projektů, což by napomohlo integraci podniků, zejména malých a středních podniků, do globálních digitálních hodnotových řetězců.

Pro účinnou politiku v oblasti inovací potřebujeme vědět více o **inovační výkonnosti v jednotlivých odvětvích** a o jejich budoucím potenciálu. Sledování inovací v jednotlivých odvětvích, které provádí Komise, určilo klíčové výzvy v celé řadě odvětví a ukazuje na zásadní rozdíly mezi jednotlivými zeměmi a odvětvími. Zlepšit projektování politických nástrojů EU, jež by podpořily strukturální změny a inovace, zejména v rozvinutých odvětvích, má naprosto zásadní význam. Přeshraniční spolupráce napříč odvětvími navíc může podpořit tvořivost a inovace v podnicích. Pro tuto spolupráci je nutné, aby podniky byly schopné dohlédnout za hranice svých vlastních odvětví. Jsou zapotřebí nové mechanismy, které zajistí vzájemné plodné ovlivňování nápady a obchodními modely. Potenciál pro tyto kontakty mezi různými odvětvími je třeba dále zkoumat a reagovat na ně prostřednictvím politik.

Klastry a sítě zlepšují průmyslovou konkurenceschopnost a inovace tím, že svádějí dohromady zdroje a odborné znalosti a propagují spolupráci mezi podniky, veřejnými orgány a univerzitami. Cílem regionálních, vnitrostátních a evropských klastrových politik by mělo být překonání existujících selhání trhu a mezer ve financování, a to zejména tím, že budou mostem mezi společnostmi a výzkumnými institucemi. Regionální politika EU a rámcové programy pro výzkum pomáhají regionům přijmout strategie inteligentní specializace, které posílí jejich konkurenceschopnost vytvořením inovačních oblastí. V návaznosti na stávající úspěchy vzniká potřeba vyvinout globálně konkurenceschopné klastry a sítě jak pro tradiční, tak i pro výzkumné a vývojové a inovační klastry. Prostřednictvím místních klastrů, které jsou propojeny v rámci celé Evropy, lze dosáhnout kritického množství pro výzkum, vývoj, inovace, dovednosti, financování a vzájemné obohacování nápady a podnikatelskými iniciativami. Různé klastrové iniciativy je však třeba konsolidovat a zjednodušit.

Stávající rámec státní podpory společenství pro výzkum, vývoj a inovace poskytuje bonus podpory projektům spolupráce na výzkumu, vývoji a inovacích – tj. poskytuje podporu projektům, které uskutečňují alespoň dva členské státy nebo které zahrnují spolupráci s malými a středními podniky. Umožňuje rovněž členským státům ohlásit pomoc na podporu uskutečnění významných projektů, jež jsou ve společném evropském zájmu podle čl. 107

⁷ KOM(2010) 245.

odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování EU. Členské státy by mohly být podporovány v tom, aby tohoto nástroje využívaly.

Komise přijme tato opatření:

- *zahájí iniciativu na podporu včasného zavádění, přijímání a obchodního využívání konkurenceschopných klíčových technologií;*
- *bude propagovat průmyslový výzkum, vývoj a inovace pokročilých výrobních technologií, přičemž bude stavět na iniciativě „továrny budoucnosti“, aby podpořila modernizaci průmyslové základny EU a poskytla odpověď na společenské výzvy, jakými jsou energetická účinnost, změna klimatu a nedostatek zdrojů;*
- *podpoří iniciativy, které svedou dohromady vysoké školství a podniky s cílem zlepšit úroveň vysoce kvalifikovaných evropských pracovníků, např. iniciativu e-dovednosti, která je zaměřena na pokročilé průmyslové uživatele IKT a „znalostní aliance“ mezi vzdělávacími institucemi a podniky, financované prostřednictvím pilotní akce fórum univerzity-podniky;*
- *bude podporovat nové podnikatelské koncepce a příslušné výrobní technologie zaměřené na vývoj udržitelných, uživatelsky zaměřených designérských výrobků jak v textilním a oděvním průmyslu, tak i na jiných velkých spotřebitelských trzích;*
- *rozpracuje politické přístupy, které podpoří potenciál pro větší vzájemné obohacování mezi odvětvími, včetně tradičních výrobních odvětví a malých a středních podniků;*
- *představí novou strategii pro globálně konkurenceschopné klastry a sítě, včetně konkrétních činností propagujících globálně konkurenceschopné klastry a sítě v tradičních i nově vznikajících odvětvích (2011);*
- *podpoří paralelní oznamování podpory přeshraničních projektů spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.*

Členské státy se vyzývají, aby:

- *podporovaly užší spolupráci mezi politikami, které se zabývají klíčovými technologiemi, aby maximalizovaly synergie a komplementaritu v šíření technologií;*
- *podporovaly „inteligentní specializaci“ v rámci regionálních politik EU, za účelem vytvoření klastrů, a zlepšily inovační výkonnost regionů.*

5.2. Dovednostní základna

Modernizovat dovednostní základnu Evropy bude jedním z hlavních cílů **stěžejní iniciativy „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“**. Tato iniciativa pomůže podpořit průmyslovou základnu Evropy tím, že navrhne činnosti na zlepšení fungování evropských trhů práce a zajistí, že naši pracovníci budou mít ty správné dovednosti. I přes vysokou nezaměstnanost má evropský průmysl problémy nalézt zaměstnance, kteří by měli nezbytné dovednosti k zaplnění volných pracovních míst. Očekává se, že tento nesoulad se ještě zvýší, vezmeme-li v úvahu zmenšující se počet aktivních pracovníků v důsledku demografických změn. Modernizace průmyslových struktur bude vyžadovat nové dovednosti, nové pracovní podmínky a častější změny kariéry. Pracovníci potřebují podporu, aby se s těmito procesy mohli úspěšně vyrovnat, a to prostřednictvím flexikurity v celoživotním učení. Nezbytná je větší koordinace mezi vnitrostátními, regionálními a místními správami se silným zapojením

sociálních partnerů. Role Evropského sociálního fondu musí být posílena na podporu provedení aktivních politik na trhu práce a lepšího souladu mezi pracovníky a pracovními místy. **Pokud jde o politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy,** musí se zlepšit koordinace mezi veřejným sektorem a průmyslovými partnery. Obzvláště je nutné zvýšit počet a kvalitu absolventů vědeckých, technologických, inženýrských a matematických oborů. Počet pracovníků se střední úrovní kvalifikace musí také odpovídat poptávce rychle rostoucích odvětví, jako jsou energetika a odvětví související s životním prostředím. Politiky na úrovni EU mohou mít zásadní přidanou hodnotu, zejména pokud napomohou sdílení informací a osvědčených postupů.

Komise přijme tato opatření:

- *podpoří vytváření sítí mezi orgány členských států, které mají na starosti průmysl, vzdělávání a zaměstnanost, aby vzájemně sdílely informace a osvědčené postupy, týkající se trhů práce a strategií v oblasti dovedností;*
- *navrhne pokyny a zásady pro rámcové podmínky vytváření pracovních míst a rovněž pro investice do rozvoje absolventů vědeckých, technologických, inženýrských a matematických oborů.*

Členské státy se vyzývají, aby:

- *více využívaly Evropský sociální fond pro zvyšování kvalifikací a restrukturalizaci.*

6. ZÍSKAT CO NEJVĚTŠÍ MOŽNÝ UŽITEK Z GLOBALIZACE

6.1. Obchod a mezinárodní pravidla

Úspěšná liberalizace obchodu, mimo jiné prostřednictvím vícestranných a dvoustranných dohod, a snižující se náklady na dopravu a komunikace pomohly vytvořit pulzující globální trh a rychlý růst na nových trzích pro evropský vývoz. Nově se rozvíjející země „těžkého kalibru“ jako je Čína, Indie a Brazílie **rychle dohánějí průmyslový svět v produktivitě a inovacích, kde dosud zaostávaly.** Průmysl proto musí i nadále těžit z těchto tržních příležitostí a to tak, že se bude transformovat a modernizovat, aby si udržel konkurenční výhodu. Je zřejmé, že průmysl EU těží z nových tendencí pokrizového zlepšení, kde nově se rozvíjející trhy napomohly značnému růstu. „**Sdělení o růstu obchodu a záležitostech ve světě**“⁸ stanoví nový přístup Komise k obchodní politice jakožto součást strategie Evropa 2020.

Mělo by být vynaloženo zvláštní úsilí k tomu, aby se zajistilo, že tento rostoucí konkurenční tlak ze strany rozvíjejících se ekonomik nebude založen na **strategiích růstu, které zásadním způsobem spoléhají na protekcionistická opatření** na podporu vývozu a diskriminaci vůči dovozu. Skutečně existují tendence k nepřipustnému využívání necelních překážek obchodu a skrytých dotací k diskriminačnímu zadávání veřejných zakázek, nucenému převodu technologií, řízeným kurzovním režimům a chabému prosazování sociální ochrany a ochrany životního prostředí. Je proto zcela zásadní pokračovat v přísném sledování takových státních zásahů, které narušují hospodářskou soutěž a vhodným způsobem jednat. Evropská **strategie pro přístup na trh** představuje důležitý nástroj, jak řešit různé druhy

⁸ KOM(2010) 612.

překážek obchodu, kterým evropské společnosti na trzích třetích zemí čelí. Při posilování uvedené strategie bude věnována zvláštní pozornost oblastem jako je zadávání veřejných zakázek, přímé zahraniční investice a omezení vývozu surovin. Pro pronikání evropských podniků na trhy třetích zemí a pro jejich schopnost na nich soutěžit jsou naprosto zásadní otázkou práva duševního vlastnictví, jejich ochrana a prosazování, a rovněž zeměpisná označení.

Stejně velký význam pro ochranu průmyslu EU před nespravedlivými praktikami mají **nástroje na ochranu obchodu**. Musí být více přístupné a to zejména pro malé a střední podniky. Všeobecněji řečeno, je třeba věnovat soustředěné úsilí provádění, sledování a prosazování již uzavřených vícestranných a dvoustranných dohod.

Úspěch v nové světové ekonomice, kde se rozvíjejí čilé vzájemné vztahy, závisí na **schopnosti podniků získat přístup na mezinárodní trhy a využít globálních hodnotových řetězců**. Velmi tomu napomohl stávající mnohostranný obchodní systém založený na pravidlech, který nabízí spolehlivé vyhlídky na účinné prosazování práv a řešení sporů; stejně tak větší globální sbližování právních předpisů a norem pro obchodovatelné zboží a služby, které je třeba rozšířit a posílit. Tento mnohostranný systém je třeba doplnit regionálními a bilaterálními dohodami. Je třeba se zabývat novými oblastmi, včetně politiky hospodářské soutěže, státní podpory a přímých zahraničních investic.

V oblasti regulace je zvláště naléhavá potřeba globálně kompatibilních pravidel a norem pro **nově vznikající obchodovatelné zboží, služby a technologie**. Stanovování pravidel a norem by mělo být založeno na lepších zásadách regulace a mělo by být nákladově co nejefektivnější. Konečným cílem je sbližování pravidel a norem na mezinárodní úrovni, kdekoli to je možné. Tam, kde toho není možné dosáhnout, by měly být využívány mechanismy, které nabízí dohoda Světové obchodní organizace o technických překážkách obchodu. EU se bude rovněž snažit předcházet vytváření nových necelních překážek obchodu a podporovat správné regulační postupy při bilaterálních jednáních o regulaci se svými hlavními partnery.

Pokud evropské právní předpisy nastolují **požadavky na zpětnou sledovatelnost**, přispívají tím ke kvalitě výrobků a k bezpečnosti a používají tyto požadavky jak na výrobky z dovozu, tak i na zboží vyráběné v EU. V některých případech může EU zjistit, že stojí za to navrhnout rozšíření těchto požadavků na své obchodní partnery. EU má zvláštní zájem na **bližší hospodářské integraci se sousedními zeměmi** prostřednictvím evropské politiky sousedství. Dohody o posuzování shody a akceptaci průmyslových produktů založené na shodě s EU pomohou zajistit volný pohyb zboží. Další ekonomická integrace sousedních zemí v určitých oblastech jednotného trhu může poskytnout oběma stranám konkrétní výhody a posílit obchod a investice. EU bude rovněž směřovat větší podíl financí dostupných v rámci evropského nástroje sousedství a partnerství k budování kapacit a vytváření dobré hospodářské správy v partnerských zemích.

Internacionalizace hodnotových a dodavatelských řetězců nabízí značný potenciál růstu, představuje však rovněž výzvu, zejména pro malé a střední podniky. Pouze 25 % malých a středních podniků v současné době vyváží své zboží na trhy v rámci EU a mimo ni⁹. Aby se mohly **malé a střední podniky stát více mezinárodními, potřebují** na trzích mimo EU ty správné informace a podporu. Některé členské státy a obchodní organizace již tento typ

⁹ GŘ pro podniky a průmysl „Internationalisation of SME’s“, 2010.

podpory poskytují, zůstává zde však značný potenciál pro větší synergii mezi úsilím EU, členských států a těmito organizacemi. Důležitou úlohu již sehrála síť Enterprise Europe Network, a to v oblasti mentoringu a usnadnění mezinárodní obchodní spolupráce, zejména se státy středomoří. Její mezinárodní pomoc malým a středním podnikům je třeba dále rozvíjet. Komise na základě zkušeností s asistenční službou pro malé a střední podniky „IPR Helpdesk“ v Číně dále zvýší podporu ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví, se zvláštním zřetelem k ostatním klíčovým trhům ve třetích zemích. Pokud jde o šetření ochrany trhu, bude se řešit zvláštní situace malých a středních podniků jakožto dovozců, uživatelů, předkladatelů stížností nebo vývozců.

Komise přijme tato opatření:

- *jakmile budou uzavřena jednání, připraví pro Radu a Parlament ekonomickou analýzu důsledků, jaké by měla navrhovaná dohoda pro EU ještě před jejím podepsáním;*
- *vypracuje pro jarní zasedání Evropské rady výroční zprávu o překážkách obchodu a překážkách v oblasti investic, včetně opatření „za hranicemi“ a praxe v oblasti průmyslové politiky a určí priority pro strategii přístupu na trh a činnosti související s prosazováním. (od roku 2011);*
- *vypracuje iniciativy týkající se mezinárodní spolupráce v oblasti regulace s cílem naléhavě vyzvat hlavní evropské obchodní partnery k tomu, aby dodržovali jakékoli nové nebo stávající mezinárodní systémy a aby vyvíjeli globálně kompatibilní pravidla a normy. V tomto ohledu by měly naše obchodní dohody rovněž podporovat to, aby i naši partneři používali mezinárodní pravidla a normy i postupy posuzování shody vstřícné vůči obchodování.*
- *bude se snažit o užší hospodářskou integraci se sousedními zeměmi rozšířením přínosů evropského jednotného trhu ve vybraných oblastech prostřednictvím evropské politiky sousedství. Ve vztazích s rozvojovými partnery bude dáвана větší priorita institucím trhu a řízení hospodářských záležitostí (sdělení o obchodu a rozvoji na počátku roku 2011).*
- *představí strategii na podporu internacionalizace malých a středních podniků, která bude obsahovat konkrétní opatření, založená na politikách stanovených ve Small Business Act (sdělení v roce 2011);*
- *zahrne případné požadavky na výsledovatelnost pro třetí země (označení země původu) do návrhů Komise.*

Komise vyzývá Radu a Evropský parlament, aby:

- *urychlily přijetí návrhu Komise týkajícího se označení země původu u určitých produktů dovážených ze třetích zemí.*

6.2. Zajištění přístupu k surovinám a produktům zásadní důležitosti

Bezpečný, cenově dostupný, spolehlivý a nenarušovaný přístup k surovinám má zásadní význam pro konkurenceschopnost průmyslu, inovace a pracovní místa. Bezpečnost dodávek není ani tak otázkou závislosti na dovozu, jako spíše toho, do jaké míry jsou dodavatelé diverzifikováni a jak jsou spolehliví, ať již jsou odkudkoli. **Dobře fungující globální trhy** se surovinami a komoditami jsou klíčové pro účinné rozdělování globálních zdrojů a

technologický pokrok. Krátkodobé pohyby jejich cen však představují značné riziko, přičemž zároveň vzestup rozvíjejících se tržních zemí v rámci světové ekonomiky zesílil globální soutěž o tyto zdroje.

Aby Komise řešila tyto otázky, zahájila v listopadu roku 2008 **iniciativu v oblasti surovin** a v červnu roku 2010 podrobnou analýzu poptávky a potenciálního úbytku klíčových surovin. Tyto iniciativy připravily půdu pro strategii EU v oblasti surovin, která zdůrazňuje koncept „řetězce přidané hodnoty“, a která se bude nadále držet strategie EU založené na třech pilířích, aby: a) zajistila rovné podmínky v přístupu ke zdrojům ve třetích zemích; ii) podpořila udržitelné dodávky surovin z evropských zdrojů a iii) snížila spotřebu primárních surovin zvýšenou účinností využívání zdrojů a propagací recyklace.

Potřebujeme nová pravidla a dohody o **udržitelném mezinárodním řízení přístupu k surovinám** a to na vícestranné úrovni, stejně jako politické akce, které by řešily omezení vývozu a neoprávněná omezení pro průzkum a těžbu ve třetích zemích, zejména v zemích strategických partnerů a v Africe. Neméně důležité je důrazné prosazování stávajících pravidel EU pro hospodářskou soutěž v případech dohod, které tuto soutěž narušují nebo v případě koncentrace trhu, jež by mohly ohrozit přístup k surovinám. Nezbytné je také podporovat takové **technologie těžby a zpracování surovin**, které účinněji využívají zdroje, recyklaci, nahrazování a větší využívání obnovitelných surovin, aby se snížila kritická závislost EU na primárních surovinách. Rovněž je nutné zlepšit rovnováhu životního prostředí, mimo jiné prostřednictvím zvýšeného využívání druhotných surovin (odpadu), elektroniky, která již dosloužila a vozidel vyvážených do třetích zemí; prosazování nařízení EU o přepravě odpadů; využívání recyklace výrobků a materiálů založené na dohodnutých minimálních standardech. Je také třeba řešit rámcové podmínky pro **udržitelné dodávky a nakládání se surovinami v rámci EU** a to prostřednictvím posílení účinného využívání vlastních zdrojů EU, recyklace a většího nahrazování. Zvýšené investice do hledání nových zásob surovin v rámci EU lze podpořit výměnou osvědčených postupů v oblasti využívání půdy, územního plánování námořních prostor, úředních podmínek pro průzkum a těžbu. Přitom je třeba zajistit udržitelnost. Podporovat investice do nových a účinnějších technologií pro průzkum a těžbu má rovněž klíčový význam. V odvětvích jako je potravinářství, řeší konkurenceschopné získávání udržitelných surovin zemědělská politika EU.

Komise přijme tato opatření:

- *představí strategii v oblasti surovin, včetně návrhů na podporu lepších rámcových podmínek pro udržitelné dodávky domácích primárních surovin, zvýšenou recyklaci a nalezení náhrad pro další suroviny (2010).*

7. PODPORA MODERNIZACE PRŮMYSLU

7.1. Účinné využívání zdrojů a energetická a uhlíková účinnost

Průmysl EU musí urychlit svůj přechod na nízkouhlíkové a energeticky účinné hospodářství účinně využívající zdroje. I při rostoucí spotřebě energie a zdrojů lze bojem proti změně klimatu a účinnějším využíváním zdrojů dosáhnout snížení nákladů a mírnějších dopadů na životní prostředí. Toto je stále důležitější jak z hlediska zajištění udržitelného růstu a zaměstnanosti, tak z hlediska získání konkurenční výhody v reakci na sílící celosvětovou konkurenci, pokud jde o zdroje a ekologická omezení. Připravovaná stěžejní iniciativa nazvaná **Přechod k Evropě účinněji využívající zdroje** poskytne rámec, který má zajistit

bezproblémové dosažení ambiciózního cíle odstranit závislost hospodářského růstu na spotřebě uhlíku a zdrojů. Podobně je třeba připravit konkrétní dlouhodobá opatření týkající se energetické účinnosti, aby bylo možné využít potenciálu úspor energie v průmyslových, energetických a dopravních systémech. Plán EU, aby byl do roku 2050 uskutečněn přechod na nízkouhlíkové hospodářství, včetně dílčích cílů pro rok 2030, ukáže cestu pro technologický pokrok a strukturální změny v průmyslových, energetických a dopravních systémech, jež jsou zásadní pro stimulaci inovací, podporu růstu a vytváření pracovních míst a pro posílení energetické bezpečnosti EU.

Aby byly **ve všech průmyslových odvětvích stimulovány nízkouhlíkové a energeticky účinné investice účinně využívající zdroje**, je tak zapotřebí konkrétní a realistické dlouhodobé strategie. Vedle výzkumu v soukromém a veřejném sektoru a inovací jsou nezbytné i inteligentní a tržně orientované právní předpisy v oblasti ochrany životního prostředí, prováděné účinně a jednotně v rámci celého jednotného trhu. Nové právní předpisy musí odrážet nutnost přechodu na hospodářství účinněji využívající zdroje a zároveň brát v úvahu možné krátkodobé náklady či zátěže. Je nutné zamezit úniku uhlíku a jiným konkurenčním nevýhodám plynoucím pro EU, aby se zabránilo přesunu výroby a pracovních míst mimo Evropskou unii. V souvislosti s mezinárodními jednáními o klimatu pracuje EU v současné době na tom, aby se zlepšil rozsah a efektivita mezinárodních trhů s uhlíkem, a stimuluje tok mezinárodních investic do výzkumu a vývoje a inovací v oblasti nízkouhlíkových technologií. Kromě toho EU připravuje politická opatření, jež mohou snížit náklady dlouhodobých strategií v oblasti změny klimatu a energetiky pomocí zachycování a ukládání CO₂ ve velkém měřítku a dalších inovačních projektů využití obnovitelných zdrojů.

V rámci národních plánů energetické účinnosti provedly všechny členské státy opatření, která mají podnikům pomoci snížit jejich spotřebu energie. Některé členské státy také vypracovaly konkrétní akční plány na podporu ekologických technologií a/nebo pro zlepšení environmentálního profilu určitých průmyslových odvětví. Obecnější strategie účinnějšího využívání zdrojů však zatím přijalo jen několik málo členských států.

V prostředí regulovaném inteligentními právními předpisy může účinnější využívání zdrojů uplatňované v rámci celého hospodářství podpořit průmyslovou konkurenceschopnost EU a zároveň umožnit dosažení cílů EU v oblasti životního prostředí. Právní předpisy musí být **předvídatelné a přiměřené** a musí poskytovat **právní jistotu** nezbytnou pro dlouhodobé investice. Nové politiky by měly podporovat inovace a zohledňovat životní cykly, nákladovou efektivnost, životnost investic a nákupní rozhodnutí podniků a spotřebitelů. Dosahování cílů v oblasti ochrany životního prostředí a cílů průmyslové politiky může být ve vzájemném souladu díky prozíravé a inteligentní regulaci. Environmentální a průmyslové politiky musí jít ruku v ruce. Součástí posouzení dopadů, které se vypracovává jako průvodní dokument k legislativním iniciativám Komise, je pečlivé posouzení ekonomických a sociálních dopadů právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a dalších nákladů a přínosů pro společnost, které by mělo být prováděno i na úrovni členských států. Tím lze dosáhnout toho, že právní předpisy v oblasti ochrany životního prostředí nebudou představovat překážku, ale naopak užitečnou páku pro inovace a průmyslový rozvoj.

V tomto směru se **udržitelná průmyslová politika** EU výlučně soustředí na možnosti, jak zajistit udržitelný růst a vytváření pracovních míst a přitom uskutečňovat přechod k účinnějšímu využívání zdrojů ve všech průmyslových odvětvích. Další politická opatření se týkají výrobní politiky z hlediska životního cyklu, jež mimo výrobní fázi zahrnuje i další fáze, dále pak využívání nástrojů, jako je směrnice o ekodesignu, uvádění spotřeby energie na

energetických štítících domácích spotřebičů a evropská ekoznačka. Zásadní význam má také podpora dobrovolných iniciativ průmyslu a širšího přijetí osvědčených postupů řízení v oblasti ochrany životního prostředí prostřednictvím programů Evropský systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) a ISO14001. Měření pokroku a zjišťování nedostatků při realizaci bude probíhat na základě důkladného monitorování pokroku.

Chce-li EU podpořit rozvoj trhu EU s **ekologickým zbožím a službami**, musí zajistit spravedlivý a transparentní vnitřní trh, kde jsou odměňovány inovace a zdokonalovány standardizační a certifikační programy, jednotnější provádění *acquis* (např. rámcové směrnice o odpadech), uplatňování ekologických veřejných zakázek v širší míře a vypracování směrnice o ekodesignu a začlenění do dohod o volném obchodu.

Úspěšné překonání omezení, která s sebou přináší celosvětový nedostatek zdrojů, včetně ekologických omezení, bude vyžadovat zavedení mnoha průlomových technologií, aby bylo možné úspěšně proniknout na světové trhy. Nicméně postupné, avšak masivně zaváděné inovace budou muset přinášet výsledky již v krátkodobém až střednědobém horizontu. Zejména je třeba přijmout inovativní přístup v souvislosti s **environmentálními technologiemi**, který by měl být podobný přístupu přijatému v souvislosti s klíčovými technologiemi a plánem pro strategické energetické technologie (SET). V rámci budoucího akčního plánu pro ekologické inovace budou zavedeny nástroje pro zjištění požadavků na vývoj a šíření klíčových environmentálních technologií, pro zlepšení koordinace a spolupráce mezi EU a členskými státy při vývoji a zavádění těchto technologií a pro propagaci nových technologií a jejich možností. Překážky pro přeshraniční podnikatelskou činnost by měly být řešeny vytvořením vhodného regulačního rámce a zajištěním jednotnějšího provádění stávajících regulačních rámců.

Komise přijme tato opatření:

- *v souladu s připravovaným plánem EU, aby byl do roku 2050 uskutečněn přechod na nízkouhlíkové hospodářství, vypracuje dlouhodobé průmyslové strategie a politiky pro jednotlivá odvětví, jež jsou nezbytné jako podpora pro přechod na nízkouhlíkové a energeticky účinné hospodářství účinně využívající zdroje;*
- *bude sledovat udržitelnost konkurenceschopnosti, včetně dobrovolných iniciativ průmyslu EU zaměřených na udržitelnost zdrojů;*
- *přezkoumá akční plán pro udržitelnou spotřebu a výrobu / udržitelnou průmyslovou politiku a zváží možné rozšíření působnosti směrnice o ekodesignu na nové výrobky (2012);*
- *zahájí akční plán pro ekologické inovace s cílem zajistit komerční využití a rozšíření klíčových environmentálních technologií.*

Členské státy se vyzývají, aby:

- *podporovaly užší koordinaci mezi politikami pro environmentální technologie s cílem maximalizovat synergické a komplementární účinky při šíření technologií, včetně opatření na podporu poptávky, zejména v oblasti ekologických inovací.*

7.2. Strukturální přebytečné kapacity

Významnou prioritou nové průmyslové politiky musí být pomoc průmyslu EU, aby se **po hospodářské krizi rychle zotavil a provedl nezbytná přizpůsobení**. Zejména výskyt strukturálních přebytečných kapacit v některých průmyslových odvětvích vyžaduje individuální opatření přizpůsobená potřebám jednotlivých podniků – od přijetí nových obchodních modelů a produktů až po definitivní odchod z trhu. Svou konkurenceschopnost a životaschopnost si restrukturalizací musí v první řadě zajistit samy podniky a sociální partneři, neboť zkušenost ukázala, že strukturální přizpůsobení vyplývající z tlaku konkurenčního prostředí je nejrychlejší a nejefektivnější.

Podle pokynů k podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků se poskytnutí podpory připouští pouze tehdy, povede-li to k restrukturalizaci, jež umožní obnovit dlouhodobou životaschopnost příjemce bez nutnosti další podpory, dále je-li zajištěno, že příjemce na náklady restrukturalizace přiměřeně přispěje, a je-li poskytnutí podpory spojeno s opatřeními, jež mají řešit narušení hospodářské soutěže, jež poskytnutím podpory vznikne. Zmíněné pokyny k podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků budou revidovány s ohledem na poučení, jež krize přinesla.

Členské státy musí rovněž podpořit přesun pracovní síly, a to v rámci systému flexikurity. Lepší **předvídání a řízení restrukturalizace** by zaměstnancům a podnikům pomohlo přizpůsobit se změnám a přesunům vyvolaným přebytečnými kapacitami, stejně jako modernizací a strukturálními přizpůsobeními. Stávající pravidla státní podpory poskytují členským státům dostatek možností, jak státní podporu použít jako doprovodný nástroj změn, např. prostřednictvím školicích programů nebo podporou výzkumu a vývoje a inovací nebo podporou rizikového kapitálu. Na evropské úrovni může investice a inovace k posílení odolnosti místních ekonomik stimulovat Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti. EFRR se stále více zaměřuje na investice, jež odvětvím špičkových technologií, stejně jako tradičním odvětvím usnadňují posouvat se nahoru v rámci hodnotového řetězce. Jedná se v tomto případě o investice do výzkumu a vývoje, inovací a IKT. Naproti tomu Fond soudržnosti investuje zejména do priorit dopravní politiky EU, jež mohou zlepšit fyzickou dostupnost i environmentální infrastrukturu v méně rozvinutých členských státech. Takové investice usnadňují regionům rozvoj jejich vlastních inovačních oblastí na základě inteligentní specializace.

Schopnost členských států a regionů reagovat na následné účinky krize by mohlo zlepšit také rozšíření **Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci**. Tento krok by mohl přispět k zajištění rekvalifikací a poskytování dalších aktivních opatření v oblasti trhu práce pro lidi, kteří přišli o práci.

Hlavními aktéry, kteří se musí dohodnout na restrukturalizačních strategiích na podnikové úrovni, jsou vedení podniků a zástupci zaměstnanců. Takové restrukturalizační kroky by měly provázet zásahy prostřednictvím politických opatření, jež by měly zabránit negativním sociálním dopadům a podporovat nové dovednosti a pracovní místa, a tím zamezit hromadným propouštěním a úpadku celých regionů či přesunu celých průmyslových odvětví do jiných regionů či zemí a usnadnit průběh změn v hospodářství a profesních změn pracovníků. EKOS, Business Europe, CEEP a UEAPME se v roce 2003 dohodly na společném dokumentu nazvaném „Směry řízení změn a jejich sociálních důsledků“. Tento dokument je třeba revidovat, aby v něm byly zahrnuty následně shromážděné poznatky ohledně osvědčených způsobů předvídání a řízení restrukturalizace a aby byly zohledněny zkušenosti získané v průběhu hospodářské a finanční krize. Aktualizované pokyny týkající se

restrukturalizace mohou velmi užitečným způsobem přispět k posílení schopnosti podniků a pracovníků přizpůsobovat se rychle se měnícímu hospodářskému prostředí.

Komise přijme tato opatření:

- *přezkoumá podporu Společenství pro opětovné začlenění propuštěných pracovníků na nová pracovní místa, mj. prostřednictvím přezkumu nařízení o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (2011);*
- *zahájí konzultace s evropskými sociálními partnery o evropském rámci pro restrukturalizaci (2011);*
- *přezkoumá pokyny ke státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků (2012);*
- *prostřednictvím politiky soudržnosti podpoří členské státy a regiony při diverzifikaci stávajících průmyslových odvětví, rozšiřování průmyslových kapacit, stimulování investic a inovací pro obnovu a posílení odolnosti místních ekonomik;*
- *předloží návrhy na rychlejší provádění a přesnější zaměření evropských strukturálních fondů prostřednictvím páté zprávy o soudržnosti (2010) a nového regulačního rámce politiky soudržnosti (2011).*

7.3. Sociální odpovědnost podniků jako základ

Sociální odpovědnost podniků může přispět ke konkurenceschopnosti a udržitelnosti evropského průmyslu. Pomáhá posilovat důvěru v podniky, což je významným předpokladem pro vytvoření podnikatelského prostředí, v němž bude průmysl moci prosperovat. Finanční krize ukázala, že je třeba nového přístupu k **vytváření rovnováhy mezi krátkodobou maximalizací zisku a udržitelným vytvářením hodnot v dlouhodobém horizontu**. Evropské podniky musí vzít v úvahu svůj příspěvek k udržitelnému růstu a vytváření pracovních míst a brát ohled na zájmy zaměstnanců a ostatních občanů, na které mají rozhodnutí podniku dopad. Zdravá podnikatelská etika a hodnoty mohou pomoci k překonání krize.

Sociální odpovědnost podniků může evropským podnikům zajistit vedoucí postavení na trzích, kde je stále větší důraz kladen na sociální a environmentální otázky. Průmysl EU již zahájil řadu významných iniciativ zaměřených na udržitelnost zdrojů, mezi které patří např. iniciativa „Responsible Care“ chemického průmyslu, iniciativa „Global e-sustainability“ a „Materials Stewardship Policy“ Mezinárodní rady pro těžební průmysl a metalurgii.

Podpora udržitelného růstu znamená také to, že spotřebitelé budou dostávat potřebné informace, aby mohli kupovat zboží a služby šetrné k životnímu prostředí. To by mělo zahrnovat i informace o ekologické stopě výrobků a služeb. Pokud jde o spotřebitelské výrobky, vypracuje Komise společnou evropskou metodiku pro posuzování dopadů na životní prostředí na základě analýzy životního cyklu a objektivních kritérií.

Komise přijme tato opatření:

- *navrhne novou politickou iniciativu ohledně sociální odpovědnosti podniků, která bude zaměřena na nově se objevující otázky, jako je problematika podnikání a lidských práv*

a zveřejňování informací podniky souvisejících s ochranou životního prostředí, sociální oblastí, zaměstnaností a správou (2011);

- *bude sledovat dobrovolné iniciativy průmyslu EU zaměřené na udržitelnost zdrojů (od roku 2011 dále);*
- *před rokem 2012 zváží možnou iniciativu ohledně ekologické stopy výrobků.*

8. ODVĚTVOVĚ SPECIFICKÝ ROZMĚR – CÍLENÝ PŘÍSTUP

Jelikož všechna odvětví hospodářství jsou stejně důležitá, bude Komise i nadále uplatňovat cílený přístup vůči všem odvětvím. U určitých druhů odvětví by mohly být uplatněny některé odvětvově specifické iniciativy:

- odvětvová průmyslová politika pro oblast **vesmíru** vycházející z nových kompetencí daných Lisabonskou smlouvou;
- průmyslová výroba motorových vozidel a na ni navazující průmyslová odvětví budou hrát významnou roli při vyvíjení řešení pro **udržitelnou mobilitu**;
- odvětví, která přichází s nejslibnějšími přístupy k řešení **dalších budoucích výzev pro společnost v podobě změny klimatu, zdraví a bezpečnosti** (např. zdravotní péče, ekologické zboží a technologie, energetická průmyslová odvětví a bezpečnostní průmysl);
- **odvětví, ve kterých hraje hodnotový řetězec zvláště významnou roli** (např. chemický průmysl, strojírenský průmysl, výroba dopravních zařízení, zemědělství a potravinářský průmysl a služby pro podniky);
- **energeticky náročná odvětví** vystavená mezinárodní konkurenci musí mít možnost využívat výhod energetických trhů založených na hospodářské soutěži, neboť takové trhy poskytují příznivé rámcové podmínky, díky nimž se těmto odvětvím může v EU dařit (přístup k energii a surovinám za konkurenceschopné ceny, rovné podmínky na světovém trhu atd.).

Hlavním cílem všech následujících iniciativ a ukázkových projektů je podpořit průmyslové inovace. Stabilní a dlouhodobé konkurenceschopnosti dosáhne evropský průmysl a všechna jeho odvětví pouze tehdy, pokud zlepší svou inovační schopnost. V této souvislosti je třeba pojem inovací chápat v širším smyslu, tj. nikoli jen jako inovace související s technologiemi, ale i pokud jde o obchodní a organizační modely. Svou inovační výkonnost musí zlepšit všechna odvětví, ať již se jedná o tradiční či technologicky nenáročná odvětví, nebo odvětví nových či špičkových technologií. V případech, kdy trh samotný nepřináší žádné výsledky, by tato schopnost měla být podpořena vhodnými politickými opatřeními. Tato opatření budou provedena s využitím dostupných finančních zdrojů.

8.1 Kosmický průmysl: hnací motor inovací a konkurenceschopnosti ve službách občanů

Kosmický průmysl je odvětvím, kde hrají zásadní roli špičkové technologie a vysoká rizika a které je náročné na investice. Ve všech kosmických mocnostech je toto odvětví vysoce subvencováno a závisí převážně na institučních programech. Evropa již disponuje rozsáhlým kosmickým průmyslem na vysoké technologické úrovni, který pokrývá značnou část světové

obchodní potřeby spojené s výrobou družic, jejich spouštěním a s nimi souvisejícími službami. Evropský průmysl dodává systémy a služby v oblasti telekomunikace, navigace a pozorování Země, jež zajišťují bezpečnost EU, řeší společenské výzvy, jako je změna klimatu, a podporují konkurenceschopnost evropských průmyslových odvětví.

V prostředí stále rostoucí konkurence, kde vznikají nové kosmické mocnosti, musí Evropa stavět na svých úspěších, aby solidní a vyváženou průmyslovou základnu posílila. Evropská politika pro oblast kosmického průmyslu by měla pokrývat celý dodavatelský řetězec, včetně malých a středních podniků, aby zajistila vyšší mezinárodní konkurenceschopnost a nezávislost ve strategických odvětvích (např. nosné systémy), a měla by zajistit rozvoj trhu pro výrobky a služby kosmického průmyslu, zejména pro nové služby globálního družicového navigačního programu (GNSS) využívající družicových systémů, Globálního monitoringu životního prostředí a bezpečnosti (GMES) a infrastruktur družicové komunikace.

Hnacím motorem politiky pro oblast vesmíru jsou tři hlavní potřeby: společenská (přínosy ve prospěch široké veřejnosti vyplývající z výzkumu a využití vesmíru), ekonomická (kosmický průmysl přináší poznatky a je hnacím motorem inovací) a strategická (kosmický průmysl podporuje možnosti Evropské unie působit jako globální aktér). Článek 189 Smlouvy o fungování Evropské unie svěruje Unii sdílenou pravomoc v otázkách politiky pro oblast vesmíru ke konkrétnímu účelu podpory vědeckého a technického pokroku, průmyslové konkurenceschopnosti a provádění jejích politik.

Aby těchto cílů dosáhla a zároveň co nejvíce zužitkovala uskutečněné investice a maximalizovala inovační potenciál kosmického průmyslu, bude Komise usilovat o úspěšné dokončení projektů Galileo/EGNOS (evropský systém pro pokrytí geostacionární navigací) a GMES a opatření týkajících se kosmického průmyslu a bezpečnosti.

Galileo/EGNOS a **GMES** jsou dobře zavedené programy, jejichž dokončení a pokračování po roce 2013 bude předmětem legislativních návrhů v roce 2011 v souladu s celkovými návrhy pro víceletý finanční rámec. Komise se nadále drží svého závazku dokončit konstelaci programu Galileo a zavést nové struktury řízení.

GMES představuje v oblasti kosmického průmyslu hlavní příspěvek Unie k boji proti **změně klimatu**. Je proto třeba dokončit kosmické infrastruktury pro pozorování Země určené pro monitorování pevniny, oceánů, atmosféry a kvality ovzduší, stejně jako pro řešení krizových stavů a bezpečnost, aby bylo zajištěno řádné fungování systému **GMES** jakožto nástroje pro monitorování změny klimatu.

Kosmické aplikace představují zásadní nástroj pro **bezpečnost občanů**. Uspokojení těchto bezpečnostních potřeb lze zajistit buď prostřednictvím koordinovaně využívaných vnitrostátních kapacit, nebo vybudováním společných kapacit. Aby plnění úkolů v oblasti bezpečnosti nebylo závislé na kapacitách třetích zemí a aby byla zaručena kontinuita projektů, které realizují samy členské státy, musí Unie posílit své partnerství s členskými státy.

Kosmické infrastruktury mají zcela zásadní význam, neboť přispívají k zajištění bezpečnosti a dobré životní úrovně občanů. Je nutné tyto infrastruktury chránit před nebezpečími, jaká představují např. kosmický odpad či sluneční záření. Stávající ochranné kapacity členských států je třeba zdokonalit tak, aby tvořily spolehlivý evropský **systém pro získávání poznatků o situaci ve vesmíru**. Organizaci a správu tohoto systému by měla Unie určit s přihlédnutím k jeho dvojímu charakteru a k potřebě zajistit jeho udržitelné využívání.

Kosmický průmysl představuje důležitou složku **politiky Unie v oblasti výzkumu a inovací**. Podpora kosmického výzkumu bude stanovena během přípravy příštího rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj.

Klíčovým odvětvím kosmického průmyslu je z hospodářského i technologického hlediska družicová komunikace. Představuje důležitý příspěvek k dosažení cílů Digitální agendy pro Evropu, a zejména k překlenutí propasti v širokopásmovém připojení. Významným milníkem v tomto úsilí je návrh Komise týkající se programu politiky rádiového spektra.

K provádění těchto opatření je nutné **zdokonalit systém řízení**. Za prvé Evropská unie musí posílit své partnerství s členskými státy a, jak je uvedeno v článku 189 Smlouvy, koordinovat nezbytné úsilí pro výzkum a využití vesmíru. Za druhé Lisabonská smlouva stanoví, že Unie „naváže veškeré účelné vztahy s Evropskou kosmickou agenturou“. V důsledku stále většího zapojení Evropské unie do problematiky kosmického průmyslu je třeba, aby EU přehodnotila své vztahy s ESA a na druhé straně aby sama ESA prošla postupným vývojem. Za třetí je nutné zajistit větší koordinaci v rámci programů EU a mezi těmito programy, ESA a programy členských států.

Náležitou pozornost je třeba věnovat také **mezinárodní spolupráci**, která je pro kosmický průmysl zásadní, stejně jako jejímu vývojovému potenciálu, zejména pokud jde o Afriku.

Komise podnikne tyto kroky:

- *v roce 2011 navrhne opatření k provádění priorit politiky pro oblast vesmíru na základě článku 189 SFEU;*
- *bude provádět politiku pro oblast kosmického průmyslu stanovenou v úzké spolupráci s Evropskou kosmickou agenturou a členskými státy.*

8.2. Udržitelná mobilita

Vývoj a zavádění **čistých a energeticky účinných** technologií pro **vozidla** představují možnost podstatně ovlivnit emise skleníkových plynů, znečišťování ovzduší a hluk a posílit vedoucí postavení evropského automobilového průmyslu na trhu. Nad rámec strategie oznámené v dubnu 2010¹⁰ bude nutné investovat značné prostředky do infrastruktury, včetně pilotních projektů k předvedení průlomových technologií v konkrétních městech a regionech. Bude nutné rozvíjet vedoucí postavení průmyslu EU v klíčových technologiích, zejména pokud jde o technologie baterií a možné náhražky lithia. Rovněž bude nutné prozkoumat potenciál pro nové druhy zboží a služeb.

Zpráva ELECTRA upozornila na potenciál zavádění technologií pro akumulaci **energie** v **železniční** dopravě a automatické řízení vlaků s cílem podstatně zvýšit energetickou účinnost, mimo jiné prostřednictvím hybridizace dieselové trakce a systémového přístupu k palubním a traťovým akumulacím systémům pro elektrickou trakci. Uvedenému sektoru by prospěly větší investice do výzkumu, modelování a zkoušení technologií s cílem dále harmonizovat normy v rámci EU i v zahraničí. Vysokorychlostní vlaky jsou trhem se značnou konkurencí ze strany konkurentů ze zemí mimo EU. Větší spolupráce evropských společností v oblasti vývoje vysokorychlostních vlaků by mohla být výhodná: tuto možnost je třeba

¹⁰ „Evropská strategie pro čistá a energeticky účinná vozidla“ – KOM(2010) 186, 28.4.2010.

posoudit. V každém případě by měla být zajištěna nenarušená hospodářská soutěž na evropském trhu.

Letecký a kosmický průmysl a některé obory **námořního průmyslu** jsou vysoce konkurenceschopné a celosvětově úspěšné součástí průmyslu EU. Bude nutné vyvinout úsilí k dosažení vyšší účinnosti a snížení dopadů na životní prostředí. Podstatná podpora je již nyní dostupná pro výzkum ekologických letadel a jejich inovace, a to prostřednictvím iniciativy „Clean Sky“. Vývoj ekologičtějších letadel a lodí s nízkými emisemi a environmentální výzvy budou vyžadovat neustálé inovace. Alternativní paliva, vytváření jednotného nebe a další snižování hluku letadel stojí v popředí stávající zavedené politické agendy. Významnou podnikatelskou příležitostí pro odvětví stavby lodí je zapojení do výstavby a spolehlivého provozu pobřežních větrných plošin a nezbytných podpůrných plavidel.

Komise přijme tato opatření:

- *navrhne platformu pro čistá a energeticky účinná vozidla, jež svede dohromady členské státy, průmyslové podniky a další zúčastněné strany s cílem zajistit investice do infrastruktury, včetně pilotních projektů, a zahájit výzkumné iniciativy v oblasti klíčových technologií a materiálů (2012);*
- *zahájí strategický plán pro dopravní technologie (2011), včetně strategické iniciativy pro čisté dopravní systémy a balíčku týkajícího se e-mobility s cílem zvýšit účinnost a bezpečnost v dopravě;*
- *provede studii proveditelnosti týkající se ukázkových projektů v oblasti akumulace energie v železniční dopravě a hybridizace dieselové trakce, aby bylo možné provádět ukázkové projekty a projekty dalšího výzkumu zaměřené na zvýšení energetické účinnosti a posílení konkurenceschopnosti (výzva k předkládání návrhů v roce 2012/13).*

8.3. Řešení společenských výzev

Farmaceutický průmysl a odvětví související se **zdravotní péčí**, včetně **zdravotnických prostředků**, zaujímají přední postavení ve světě a hrají významnou roli při hledání nových léčebných postupů a léčivých přípravků a zlepšování zdraví a kvality života občanů EU, zejména stárnoucího obyvatelstva. V této souvislosti je nezbytné partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem opírající se o sociální odpovědnost podniků s cílem urychlit přístup k léčivým přípravkům a léčebným postupům a větší transparentnost, přičemž budou oceňovány inovace a zvýšená konkurenceschopnost průmyslu. Společný podnik iniciativy pro inovativní léčiva je příkladem takového partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem poskytovat léčiva rychleji a poskytovat bezpečnější léčiva. Větší transparentnost a lepší koordinace systémů členských států v oblasti stanovování cen a úhrad by přispěly k zamezení zbytečných prodlení v přístupu na trh a zlepšení fungování vnitřního trhu s léčivými přípravky. Komise kromě toho zahájí pilotní evropské partnerství v oblasti aktivního a zdravého stárnutí¹¹.

Bezpečnostní průmysl EU musí řešit problémy související se značně roztržštěným vnitřním trhem a slabou průmyslovou základnou. Vnitrostátní regulační rámce se velice liší a trh s bezpečnostními produkty je vysoce různorodý, fotoaparáty počínaje a složitými

¹¹ KOM(2010) 546.

skenerovými systémy konče. Aby mohli zákazníci vybavit bezpečnostními systémy, musí s nimi výrobci, systémoví integrátoři a poskytovatelé služeb úzce spolupracovat. Je nezbytné vyvinout zrychlený systém schvalování prioritních technologií; dosáhnout podstatného pokroku v harmonizaci a normalizaci; zvážit koordinované zadávání veřejných zakázek; a urychlit výzkum v oblasti bezpečnostních technologií včetně technologií dvojího užití. Komise bude opatření týkající se technologií dvojího užití koordinovat s Evropskou obrannou agenturou.

Stavebnictví by rovněž mohlo výrazně přispět k řešení problémů souvisejících se změnou klimatu a s dalšími environmentálními a společenskými změnami. Revidovaná směrnice o energetické náročnosti budov stanoví, že Evropa má do roku 2021 přejít k budovám s téměř nulovou spotřebou energie, přičemž zpřísnění požadavků na energetickou náročnost stanoví nové normy pro budovy. Přestavuje to příležitost pro sektor výstavby a renovace budov.

Trhy s ekologickými produkty s vysokou poptávkou a příznivým legislativním rámcem by mohly výrazně přispět k přechodu EU na udržitelnější ekonomiku. Povzbuzení k využívání obnovitelných surovin pro průmyslové použití (např. dřevo, papír, ale také bioplasty, biomaziva a léčiva) a zajištění udržitelnosti však budou vyžadovat vhodné legislativní a rámcové podmínky; technologické inovace je nutné stimulovat ukázkovými projekty; a je nutné vypracovat evropské a mezinárodní normy pro nové technologie. Je nutné pokračovat v práci související se značkami specifickým výrobků (např. značky ekologicky šetrných výrobků) a vypracováním pokynů a sítí týkajících se veřejných zakázek.

Komise přijme tato opatření:

- *vyvine proces pro oblast zdravotní péče a léčiv, do kterého budou zapojeny členské státy, průmysl a další zúčastněné strany v oblasti zdraví, s cílem podpořit sociální odpovědnost podniků, zlepšit přístup k léčivým přípravkům a posílit konkurenceschopnost farmaceutického průmyslu. S cílem usnadnit fungování vnitřního trhu s léčivými přípravky rovněž využije příležitosti k přezkoumání směrnice 89/105/EHS o transparentnosti tvorby cen a postupech úhrady;*
- *předloží iniciativu pro bezpečnostní průmysl, včetně zrychleného systému schvalování prioritních technologií, v rámci které se stanoví priority v oblasti harmonizace a normalizace a zvaží koordinované zadávání veřejných zakázek a zřízení evropské platformy pro bezpečnost a dvojí užití (od roku 2012);*
- *vypracuje strategii pro udržitelnou konkurenceschopnost stavebnictví s cílem zajistit vhodné rámcové podmínky pro vnitřní trh se stavebními produkty a službami, zvýšit účinnost využívání zdrojů a zlepšit vliv stavebních podniků na životní prostředí a podporovat dovednosti, inovace a technologický rozvoj za účelem uspokojování nových společenských potřeb a řešení rizik spojených s klimatem (2011);*
- *zavede podmínky pro vytvoření trhů s ekologickými produkty, v rámci kterých selepší příslušné právní předpisy a rámcové podmínky pro průmyslové použití, podpoří inovace prostřednictvím ukázkových projektů a vypracují evropské a mezinárodní normy (2012).*

8.4. Oživení konkurenceschopnosti EU prostřednictvím hodnotového řetězce

EU musí věnovat větší pozornost výrobnímu hodnotovému řetězci. Jak bylo uvedeno výše, průmysl je stále více závislý na vstupech surovin a meziproductů a je rovněž hluboce závislý na odvětvích podnikatelských služeb, které přidávají hodnotu a pomáhají při vývoji a odbytu nových produktů a služeb. Tato nová perspektiva vyžaduje odlišný přístup k průmyslové politice, který bude více zohledňovat vzájemné vazby.

Dobrým příkladem nového žádoucího přístupu je chemický průmysl. **Chemický průmysl** je i přes hospodářskou krizi stále vysoce konkurenceschopný a je jednou z hybných sil zpracovatelského průmyslu EU. Je úspěšným mezinárodním aktérem na světovém trhu, na kterém se podílí 24 %, čelí však rostoucí konkurenci z Číny, Indie a Středního východu. Tento sektor má jakožto průmysl meziproductů obrovský potenciál ke zlepšení jak konkurenceschopnosti, tak vlivu na životní prostředí ostatních navazujících odvětví na základě inovací látek a materiálů. Skupina na vysoké úrovni pro chemické látky upozornila na řadu možností, jak může toto odvětví přispět při hledání řešení závažných společenských problémů, před kterými EU stojí, jako je růst používání obnovitelných materiálů, zvyšování energetické účinnosti, snižování spotřeby vody atd.

V důsledku měnících se preferencí spotřebitelů, nedostatku zdrojů, demografických, zdravotních a environmentálních faktorů a zájmu spotřebitelů o bezpečnost potravin, zdraví a ceny vstoupil potravinový dodavatelský řetězec jako celek do období adaptace. **Zemědělsko-potravinářský průmysl** je vysoce konkurenceschopný a podílí se 2 % na evropském HDP a 13,5 % na celkové zaměstnanosti zpracovatelského průmyslu. Naléhavě však musí řešit uvedené problémy a rovněž nerovnováhu ve vyjednávací síle mezi zemědělsko-potravinářskými producenty a maloobchodníky a musí zlepšit účinnost dodavatelských struktur a přispět k jejich restrukturalizaci.

Textilní, oděvní a kožedělný průmysl EU prochází strukturálními změnami již více než 20 let. Technologický rozvoj spolu s tradičními silnými stránkami, kterými jsou design a kvalita, si nacházejí svou cestu na velké spotřebitelské trhy za hranicemi tohoto sektoru, např. v oblasti sportovního oblečení do přírody, luxusních výrobků nebo obuvi. V důsledku toho se masově personalizované spotřební výrobky stávají zcela běžnými a představují pro evropský zpracovatelský průmysl nové tržní příležitosti. Specializované výrobky s vysokou přidanou hodnotou se již nyní výrazně podílejí na činnosti odvětví a s rostoucím podílem na výrobě a vytvořené přidané hodnotě nabízejí řešení uzpůsobená pro použití i v jiných odvětvích, jako je zdravotní péče, inženýrské stavitelství či letecký a kosmický průmysl. Významně k tomu přispělo značné úsilí vynaložené v oblasti výzkumu a vývoje a inovací, které posílilo objem znalostí a udržitelnost v daném sektoru. Je nezbytné podporovat nové podnikatelské koncepce a příslušné výrobní technologie zaměřené na vývoj udržitelných, uživatelsky zaměřených designérských výrobků jak v textilním a oděvním průmyslu, tak i na jiných velkých spotřebitelských trzích.

Kulturní a tvůrčí odvětví jsou důležitými hnacími faktory ekonomických a sociálních inovací v dalších sektorech. Design, architektura a reklama hrají důležitou úlohu v podpoře investic například v oblasti stavebnictví, nových spotřebitelských technologií, řešení šetrných k životnímu prostředí a digitální ekonomiky. Stejně tak služby mobility a logistické služby hrají stále důležitější roli v udržování hodnotových řetězců a umožnění výroby „just in time“. Užší spolupráce mezi těmito odvětvími a tvůrci politik na úrovni EU, členských států, regionální a místní úrovni podpoří jejich přínos pro hospodářství jako celek.

Komise přijme tato opatření:

- *naváže na skupinu na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost chemického průmyslu, zejména pokud jde o jeho potenciální přispění k nalezení řešení závažných společenských problémů prostřednictvím inovačních partnerství;*
- *využije fóra na vysoké úrovni pro potravinářský průmysl k zajištění lepšího fungování potravinového dodavatelského řetězce;*
- *navrhne strategické iniciativy navazující na zelenou knihu „Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví“, včetně sdělení o klíčových aspektech konkurenceschopnosti módního průmyslu, zahájení evropské aliance tvůrčích odvětví a evropské aliance mobilního průmyslu a odvětví mobility s cílem vést dohromady tvůrce politik a zástupce průmyslu (2011).*

8.5. Řešení problémů energeticky náročných odvětví

Evropa také musí zlepšit svou mezinárodní konkurenceschopnost tím, že bude schopna urychlit **přechod na nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje** v energeticky náročných odvětvích, jako jsou odvětví výroby oceli, neželezných kovů, papíru a chemický průmysl. Realizace bude probíhat v koordinaci s připravovanou stěžejní iniciativou týkající se účinnějšího využívání zdrojů a plánem pro strategické energetické technologie (SET). Investice do uhlíkově účinné výroby dávají energeticky náročným odvětvím silnou schopnost zvýšit svou konkurenceschopnost a snížit svou závislost na budoucích cenách energie.

Energeticky náročná odvětví v EU tvoří důležitou část hodnotového řetězce zpracovatelského průmyslu a v energetické účinnosti zaujímají vedoucí postavení ve světě. Jsou nedílnou součástí průmyslového hodnotového řetězce a vyrábějí značnou část průmyslových výrobků

snižujících emise CO₂. Pro energeticky náročná odvětví je proto důležité, aby byly vytvořeny podmínky pro budoucí konkurenceschopnou výrobu v Evropě. To znamená, že v případě energeticky náročných odvětví je nutné zohlednit riziko úniku uhlíku, mj. v souvislosti s možnými nepřímými dopady zvyšování cen elektřiny související s obchodováním s emisemi.

Nové **nízkouhlíkové výrobní technologie a techniky** pro energeticky náročná zpracovatelská odvětví jsou vyvíjeny v rámci technologických platforem a iniciativ rozhodujících trhů. Pro zajištění včasného zavádění a obchodního využití těchto inovací ve všech energeticky náročných sektorech je třeba vytvořit vhodné rámcové podmínky a prohloubit spolupráci veřejného a soukromého sektoru.

Komise přijme tato opatření:

- *předloží úpravy pravidel státní podpory, jež umožní příslušně kompenzovat nepřímé náklady související se systémem obchodování s emisemi (ETS), například náklady, které se promítnou do cen elektřiny, a zároveň zajistí rovné podmínky na jednotném trhu a splnění cílů Společenství z hlediska mezinárodních závazků v oblasti snížení emisí;*
- *předloží program pro udržitelný nízkouhlíkový průmysl (Sustainable Industry Low Carbon Scheme – SILC) s cílem koordinovat rámcové podmínky, financovat akce, sběr údajů a další aktivity EU a členských států zaměřené na podporu vývoje a zavádění nízkouhlíkových technologií v koordinaci s plánem pro strategické energetické technologie (SET);*
- *v souvislosti s diskusí o budoucích výzkumných partnerstvích veřejného a soukromého sektoru zváží iniciativu pro zavádění nízkouhlíkových technologií v energeticky náročných odvětvích, která by svedla dohromady příslušné technologické platformy, EU a členské státy, s cílem zajistit vhodné strategie pro výzkum a vývoj, financování a zavádění nízkouhlíkové výroby;*
- *v partnerství s členskými státy a průmyslem podpoří ukázkové projekty a využívání technologií s mimořádně nízkými emisemi uhlíku, aniž by docházelo k narušení trhu (2011–2016);*
- *v souvislosti se strategií Evropa 2020 dále posoudí možnosti zavedení dalších inovačních pobídkových mechanismů spojených s trhem s uhlíkem, zejména pro rychle reagující aktéry.*

8.6 Posílený odvětvový přístup

Komise bude navíc v roce 2011 konzultovat zúčastněné strany v otázce, jak nejlépe použít a posílit průmyslový rozměr společných technologických partnerství a evropských inovačních partnerství, jak bylo oznámeno v iniciativě Unie inovací, a v otázce souvisejících priorit.

9. ZÁVĚRY: NOVÁ SPRÁVA EU PRO PRŮMYSLVOU POLITIKU

Zatímco hospodářská a finanční krize způsobily změnu zaměření od politik průmyslové konkurenceschopnosti ke krátkodobým opatřením na záchranu a hospodářské oživení, v budoucnosti se bude pozornost tvůrců politik zaměřovat na dlouhodobé strukturální výzvy, zejména na udržení globální konkurenceschopnosti, změnu klimatu, energii, stárnutí

populace, dovednosti a znalosti. V kontextu konsolidace financí nemohou být strategie pro konkurenceschopnost založeny na programech, které počítají s velkým utrácením. Spíše budou řešit strukturální reformy v oblastech, jako je zlepšení obchodního prostředí, modernizace veřejné správy, zlepšení schopnosti obchodních společností inovovat nebo účinněji využívat energie. Zároveň bude třeba politických opatření, která by doprovázela probíhající strukturální změny v průmyslových odvětvích.

Přijít s novou průmyslovou politikou zároveň znamená přijít s účinnější evropskou správou. Koncept národních odvětví a národního průmyslu, které se jen málo zapojují do interakcí s ostatními odvětvími nebo zbytkem světa ztrácí na důležitosti. Nyní je stále důležitější určit strategické zájmy evropského průmyslu a namísto **koordinovaných národních politických reakcí musí nastoupit koordinované evropské politické reakce.**

Tato vylepšená a ambiciózní evropská správa se bude ubírat dvěma směry:

- prvním je holistická a lépe koordinovaná vize tvorby politik na evropské úrovni, zahrnující Komisi a evropské instituce, zejména Radu a Evropský parlament. Základem je zlepšit koordinaci a interakce různých politik, které ovlivňují konkurenceschopnost, včetně posouzení nových politických návrhů z hlediska konkurenceschopnosti;
- užší spolupráce s členskými státy a sledování úspěšnosti politik z hlediska výkonu a konkurenceschopnosti, a to jak na evropské úrovni, tak i na úrovni členských států. To může být nyní založeno na článku 173 Smlouvy o fungování EU o průmyslové politice v kontextu rámce Evropa 2020, v kontextu posílené politické koordinace a zejména nového „evropského semestru“, který by, mimo jiné, měl přispět k lepším návrhům vnitrostátních reformních programů¹².

V rámci strategie Evropa 2020 bude Komise pravidelně podávat zprávy o výkonnosti, průmyslových politikách a konkurenceschopnosti EU a členských států.

Protože se skutečně mnoho z rámcových podmínek pro konkurenceschopný a udržitelný průmysl nastavuje na úrovni členských států, mělo by se sledování zaměřovat nejen na výsledky v oblasti konkurenceschopnosti, ale také na politiky v oblasti konkurenceschopnosti, včetně faktorů jako je obchodní prostředí, systém pro inovace, podmínky hospodářské soutěže, infrastruktura, efektivita veřejné správy a pokrok směrem energetické účinnosti a šetrnému využívání surovin. První analýza politik členských států a jejich výkonnosti v oblasti konkurenceschopnosti ukazuje, že prostor ke zlepšení zde existuje. Analýza bude i nadále zpřesňována, aby lépe zohledňovala průmyslovou udržitelnost, zejména vzhledem k plánované stěžejní iniciativě o účinnosti využívání zdrojů. Politický rámec na úrovni EU – strategie Evropa 2020 a její stěžejní opatření a rovněž článek 173 Smlouvy o fungování EU o průmyslové politice – poskytují celou řadu prostředků, jak podpořit členské státy v tom, aby zvýšily své úsilí docílit těchto zlepšení. Tyto prostředky přispějí ke konkurenceschopnějšímu evropskému průmyslu a hospodářství a Komise jich plně využije.

Přezkum průmyslových a obchodních politik členských států by měl vést k **lepší koordinaci a sdružování úsilí v oblasti využívání dostupných zdrojů**, a právní nástroje by měly vytvářet vyšší rentabilitu nákladů. Přezkum je tím důležitější, čím méně zdrojů je k dispozici a čím složitější a fragmentovanější se staly politické rámce v minulých desetiletích.

¹² KOM(2010) 250.

Tento typ sledování bude organizován prostřednictvím Rady ve složení pro konkurenceschopnost a Evropského parlamentu a bude dále rozvíjen prostřednictvím vzájemného hodnocení a sdílení osvědčených postupů, což je plně v souladu s rámcem Evropa 2020.

Získané údaje budou zahrnuty do celkového **sledování v rámci strategie Evropa 2020**, avšak se zvláštním zaměřením na výkonnost členských států v oblasti konkurenceschopnosti a na možnost vzájemně se od sebe učit. To by mělo přispět ke zlepšení vnitrostátních politik, které se sledují prostřednictvím vnitrostátních programů reforem¹³.

Výměna osvědčených postupů je zvláště vhodná v následujících oblastech: snížení administrativní zátěže a posouzení dopadů na konkurenceschopnost, „kontroly účelnosti“, uplatňování zásady „nejdříve myslet v malém měřítku“ ve vnitrostátních právních předpisech, politiky na podporu přístupu k financování, klíčové technologie, prosazování práv duševního vlastnictví, vývoj klíčových strategií v souvislosti s potřebami průmyslu a návrhy vnitrostátních průmyslových politik, zejména pokud jde o jednotlivá odvětví a zapojení zúčastněných subjektů. Užší spolupráce může přinést synergii, komplementaritu a lepší využívání zdrojů, zejména pokud jde o vývoj a zavádění klíčových technologií a environmentálních technologií a také v konkrétních oblastech týkajících se dovedností, u kterých by vnitrostátní poptávka neospravedlňovala úplné studijní programy. A v neposlední řadě – ačkoliv jsou racionální důvody pro sdílení osvědčených postupů a pro spolupráci silnější na úrovni individuálních činností, pro integrovanější a složitější politiky jsou prospěšnější vzájemná hodnocení.

Tyto činnosti mohou mít různou strukturu, jelikož se vnitrostátní potřeby a okolnosti liší. Komise v nadcházejících měsících prodiskutuje s Radou a členskými státy zásady a modality, podle kterých by měly být organizovány, stejně jako jejich rozsah a hierarchii priorit. Komise bude navíc sledovat a každoročně podávat zprávu o konkurenceschopnosti a průmyslových politikách a výkonnosti členských států. Do uvedených činností budou patřit průmyslové aspekty většího množství politik, které slouží spíše všeobecným cílům, jako je vzdělávání, výzkum, ochrana prostředí nebo změna klimatu. Zvláštní důraz bude kladen na vývoj týkající se výměny osvědčených postupů a na činnosti spolupráce. Strategie Evropa 2020 je rovněž důležitá pro reformní agendu potenciálních členských zemí EU. Kandidáti a potenciální kandidátské země by měly rovněž začít prosazovat navrhované cíle nové integrované průmyslové politiky.

Provádění neutřelého přístupu k průmyslové politice by mělo napomoci podnikům a investorům zapojit se do rentabilní a udržitelné průmyslové výroby v Evropě, která vytváří pracovní místa, a zlepšuje mezinárodní konkurenceschopnost, pokud jde o produktivitu a náklady. Průmysl EU by měl tudíž prospěch z rychle rostoucího světového trhu, který nabízí globalizace. Jinými slovy, v Evropě by se během nadcházejícího desetiletí zvýšily průmyslové vstupy, zaměstnanost a příjmy a zároveň by se významným způsobem snížila uhlíková a surovinová stopa.

Z toho důvodu se budou pečlivě sledovat tyto ukazatele:

- zlepšení mezinárodní konkurenceschopnosti, porovnáním jak produktivity EU, tak i vývoje jejích nákladů s jejími konkurenty;

¹³ KOM(2010) 250.

- počet nových pracovních míst vytvořených v průmyslu a službách spojených s průmyslem, se zvláštním zřetelem na počet míst vytvořených v malých a středních podnicích;
- rychlost, jakou rostou výstupy z výroby, zejména výstupy z ekoprůmyslu;
- podíl výrobních odvětví se středně vyspělou nebo špičkově vyspělou technologií na celkové přidané hodnotě výroby a na zaměstnanosti.

Na základě článku 173 Smlouvy o fungování EU přijme Komise, tato opatření:

- *provede činnosti navržené v tomto sdělení, které směřují k posílení evropského politického rámce pro průmyslovou politiku, přičemž bude úzce spolupracovat s Radou a Evropským parlamentem;*
- *podá Radě a Evropskému parlamentu každoroční zprávu o průmyslové konkurenceschopnosti EU a členských států a o souvisejících politikách a výkonnosti;*
- *zahájí vzájemná hodnocení a výměny osvědčených postupů s členskými státy, aby se zlepšila spolupráce na průmyslových politikách v celé EU.*

Členské státy se vyzývají, aby:

- *spolupracovaly, a kde je to vhodné, koordinovaly své průmyslové politiky;*
- *se zapojily do vzájemného hodnocení a výměny osvědčených postupů.*
-